BETÆNKNING

OM

TOLDGRÆNSEKORPSET

AFGIVET AF
ET AF FINANSMINISTEREN DEN 26. NOVEMBER 1965
NEDSAT UDVALG

20.773 G. ex 2

BETÆNKNING NR.457

1967

INDHOLDSFORTEGNELSE.

I. INDLEDNING 7

II. HISTORISK RESUMÉ

A. Geografisk placering og navn 9

B. Bemandingen af korpset 11

C. Organisation og opgaver 13

III. RATIONALISERINGEN I 1959

A. Korpsets opgaver, organisation m. v. i 1956 19

B. Overvejelserne i 1956 om ændringer af korpsets organisation og tilhørsforhold 21

C. Betænkning af 21. februar 1958 om rationalisering og modernisering af korpsets arbejde 24

IV. BESKRIVELSE AF DEN NUVÆRENDE ORDNING

A. Lovgrundlag og opgaver 29

B. Toldvæsenets organisation i grænseområdet 30

1. Lands- og landsdelsorganer 30

2. Toldsteder ved grænsen 30

3. Toldkontrolsteder og toldgrænsekontroller 30

4. Fortegnelse over told- og paskontroltjenesten ved de enkelte tjenestesteder 33

C. Toldgrænsekorpsets organisation 38

1. Korpsets ledelse 38

2. Radiostationen 38

3. Bevogtningsområder 39

4. De enkelte tjenestesteder eller -områder 39

D. Instrukser for tjenesten og for samarbejdet med toldvæsen og politi 43

1. Toldbetjenttjenesten 43

2. Den øvrige toldtjeneste 43

3. Paskontroltjenesten 44
4. Den ikke motoriserede bevogtningstjeneste 44
5. Tjenesten i bilpatruljerne 45
6. Tjenesten i bådpatruljerne 46
7. Samarbejdet med toldvæsenet og toldvæsenets eftersøgningstjeneste 46
8. Samarbejdet med politiet 47
E. Rekruttering og uddannelse 48

V. VURDERING
A. Effektiviteten 52
B. Fleksibiliteten 54
C. 3-etatsordningen 55

VI. BAGGRUNDEN FOR UDVALGETS NEDSÆTTELSE
A. Nyordningen af den centrale toldstyrelse pr. 1. april 1965 58
B. Forhandlingerne med Grænsekorpsforeningen i juli-august 1965 58
C. Finansministerens afgørelse af 8. september 1965 59

VII. TILHØRSFORHOLDETS INDHOLD
A. Problemstillingen 61
B. Organisationernes forslag 63
C. Udvalgets bemærkninger 65

VIE. OVERFØRELSE AF DE POLITIMÆSSIGE OPGAVER
A. Problemstillingen 68
B. Organisationernes forslag 69
C. Udvalgets bemærkninger 69

IX. DEN FREMTIDIGE ORGANISATION
A. Problemstillingen 72
B. Organisationernes forslag 74
C. Udvalgets bemærkninger 75

X. TJENESTEPLACERINGEN
A. Problemstillingen 76
B. Organisationernes forslag 77
C. Udvalgets bemærkninger 77

XI. INDPLACERING I TOLDETATEN
A. Problemstillingen 78
B. Organisationernes forslag 81
C. Udvalgets bemærkninger 81

XII. UDDANNELSEN
A. Problemstillingen 84
B. Organisationernes forslag 85
C. Udvalgets bemærkninger 85

XIII. UDNÆVNELSESRETTEN OG FORHANDLINGSRETTEN 87

XIV. PENSION
A. Problemstillingen 89
B. Organisationernes forslag 89
C. Udvalgets bemærkninger 90

XV. BUDGET 92

XVI. RESUME AF UDVALGETS FORSLAG 94

BILAG 1. Organisationernes forslag af 28. maj **1966** **97**
BILAG 2. Budget 1967-68 **101**
BILAG 3. Personalefordelingen **104**
BILAG 4. Toldkort over det sønderjydske grænseområde **106**
BILAG 5. Trafik-statistik **107**
BILAG 6. Stillingernes fordeling på årgange i grænsebetjentgruppen **108**
BILAG 7. Stillingernes fordeling på årgange i toldbetjentgruppen **109**
BILAG 8. Diagram over avancementsvilkårene i 3. lønningsklasse **110**
BILAG 9. Diagram over avancementsvilkårene i 7. lønningsklasse **111**
BILAG 10. Diagram over avancementsvilkårene i **10.-15.** lønningsklasse **112**

I.

INDLEDNING.

Finansministeren skrev den 8. september 1965 således til Grænsekorpsforeningen:

"I anledning af foreningens henvendelse i skrivelse af 16. juli 1965 og under henvisning til stedfundne samtaler kan jeg meddele, at jeg vil drage omsorg for, at toldgrænsekorpset, der nu henhører under departementet for told- og forbrugsafgifter, overflyttes til direktoratet for toldvæsenet, således at tolddirektøren får udnævnelsesretten til de i normerings- og klassificeringslovens § 115, stk. 1, omhandlede tjenestemandsstillinger .

Imidlertid har jeg med henblik på spørgsmålet om korpsets bestående som selvstændig etat, og da overflytningen i øvrigt må rejse spørgsmål af tjenstlig, økonomisk og anden art, fundet det rettest, at der nedsættes et udvalg til behandling af disse spørgsmål. Udvalget vil få repræsentanter for økonomiministeriet, justitsministeriet, tolddepartementet og tolddirektoratet, ligesom toldgrænsedirektøren vil blive anmodet om at indtræde i udvalget. Jeg vil foranledige, at toldgrænsekorpsets og toldetatens personaleorganisationer til sin tid inddrages i overvejelserne om toldgrænsekorpsets fremtidige status og organisations- og arbejdsforhold. "

I overensstemmelse hermed blev udvalget nedsat den 26. november 1965 med følgende sammensætning:

Kontorchef Heinrich Christensen, økonomiministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet (formand).

Kontorchef Jørgen Nielsen, justitsministeriet.

Kontorchef K. Jespersen, finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter.

Kontorchef O. G.E. Nielsen, direktoratet for toldvæsenet.

Toldgrænsedirektør B. Skrydstrup, toldgrænsekorpset.

Vicetoldinspektør K. Elkrog, direktoratet for toldvæsenet (fra oktober 1966).

Fuldmægtig J.Ekhauge, finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter (suppleant for kontorchef Jespersen og sekretær).

Udvalget har holdt 12 møder og i august 1966 besøgt grænsen.

Repræsentanter for Grænsekorpsforeningen, Dansk Toldtjenestemands Forbund og Den danske Toldetats Forening har ved 2 af møderne udvekslet synspunkter med udvalget, ligesom diverse materiale vedrørende udvalgets overvejelser, skriftlige bidrag fra medlemmerne og udkast til betænkningen har været tilsendt organisationerne.

II.

HISTORISK RESUMÉ.

Korpset har sin oprindelse i det i 18 3 9 ved Holstens sydgrænse oprettede Holstenske Grænsegendarmeri. Siden oprettelsen har korpset undergået store forandringer dels i takt med landets historie dels i takt med forholdene ved grænsen. Disse forandringer har især gjort sig gældende for korpsets geografiske placering og for korpsets stab. Dets organisation og dets opgaver har været præget af en meget langsom udvikling fra et stærkt militært præget korps med få opgaver ved siden af selve bevogtningen af grænsen til et rent civilt korps, der ved siden af bevogtningsmæssige opgaver udfører en betydelig del af toldtjenesten ved grænsen. Korpsets administrative tilhørsforhold har været stabilt, idet det - bortset fra en ganske kort periode - stedse har sorteret direkte under den centrale toldstyrelse.

I 19 59 gennemgik korpsets bevogtningstjeneste en rationalisering og modernisering, hvorom henvises til kap. III.

A. Geografisk placering og navn.

I skrivelse af 4. december 183 8 bekendtgjorde Det kgl. Generaltoldkammer og Commerce-Collegium, at der den 1. januar 1839 skulle oprettes et "Grenzgens d'Armerie" til beskyttelse af toldvæsenet langs hertugdømmet Holstens landegrænse, der samtidig var monarkiets sydgrænse.

Under 3-års krigen 1848-1850 fortsatte korpset sit arbejde ved Elben, selv om den provisoriske oprørsregering under Prinsen af Nør overtog korpset.

Ved den godvillige rømning i 1863 af Holsten og Lauenborg flyttede en del af korpset til en foreløbig grænse ved Ejderens nordlige bred og fik samtidig navneændring til "Det slesvigske Toldgendarmerie", og tiltrådte under krigen i 1864 sammen med hæren tilbagetoget til Dybbøl og videre til Als og Fyn med ledsage- og vagttjeneste og som feltgendarmeri.

Efter fredsslutningen omorganiseredes korpset af resterne af det holstenske og et i mellemkrigsårene oprettet slesvigsk gendarmeri og fik navnet "Grænsetoldpolitikorpset". I januar 1865 trådte korpset i funktion langs den ved fredstraktaten af 30. oktober 1864 ved Kongeåen fastsatte - kun 70 km lange - grænselinie og i det samtidig hermed etablerede "Grænsetolddistrikt" på 3/4 mils bredde bag grænsen.

I 1876 ændredes navnet til "Grænsegendarmeriet", hvilket navn bibeholdtes i over 75 år.

Den første verdenskrigs afslutning i 1918, Versailles-traktaten i 1919 og den derefter følgende afstemning i de tidligere danske områder syd for Kongeå-grænsen førte til fastlæggelsen af den nuværende - 170 km lange - grænse inkl. kyststrækningerne på Als og Flensborg Fjord. Den 5. maj 1920 rykkede hovedstyrken af korpset ned til den nye grænse.

Ved Danmarks besættelse 20 år senere var tjenesten kun suspenderet selve den 9. april 1940. Den 26. maj 1944 forsøgte tysk sikkerhedspoliti at arrestere korpsets chef, oberst S. B. Paludan-Müller, der imidlertid forsvarede sig og faldt efter en skudveksling. Den 19. september 1944 blev korpset fuldstændig opløst, idet 293 gendarmer blev interneret i Frøslevlejren - kun 46 undgik interneringen. 2 uger senere blev 141 gendarmer overflyttet til tyske koncentrationslejre - 39 omkom inden eller umiddel-

overflyttet til tyske koncentrationslejre - 39 omkom inden eller umiddelbart efter hjemsendelsen herfra. Straks efter befrielsen, den 5. maj 1945, genoptog korpset tjenesten ved grænsen,

Ved norrneringsloven for 1952/53 ændredes på ny korpsets navn, nu til det nuværende "Toldgrænsekorpset".

B. Bemandingen af korpset.

Korpsets stab har svinget stærkt, ikke alene afhængig af de ovenfor anførte grænseflytninger, men også på grund af de aktuelle forhold ved grænsen.

Efter en meget beskeden begyndelse ved korpsets oprettelse i 18 3 9, hvor 22 beredne gendarmer blev rekrutteret fra 3 rytterregimenter, udvidedes korpset hurtigt med såvel yderligere beredne gendarmer som "fodgendarmer", således at styrken efter 3-års krigen 1848-50 og under den fortsatte bevogtning indtil 18 6 3 af den lange grænsestrækning ved Elben nåede op på 5 officerer og ca. 400 underofficerer og menige.

Grænseflytningerne i 18 63 til Ejderens nordbred og 18 64 til Kongeågrænsen medførte reduktioner, således at staben i 18 6 5 indskrænkedes til 3 officerer, 1 toldinspektør samt 124 underofficerer og menige. Stillingen som toldinspektør bortfaldt 18 7 1, jfr. nedenfor under omtalen af korpsets organisation og opgaver.

Den rolige tid fra 18 64 til 1. verdenskrig medførte yderligere reduktioner. Dette nødvendiggjorde imidlertid forstærkninger i særlige situationer, hvor man fandt det påkrævet med grænsespærringer; således i 1877, hvor der udbrød kvægpest i Tyskland, og i 18 9 2 som følge af kolera i Hamborg. I begge tilfælde blev der afgivet styrker fra hæren.

Ved krigens udbrud i 19 14 blev Kongeå-grænsen midlertidigt spærret. Staben var på det tidspunkt foruden chef og næstkommanderende på 100 mand, jfr. lov nr. 107 af 13. maj 19 11, hvorved bemandingen fastsattes til 2 stabssergenter, 7 oversergenter og 106 sergenter og gendarmer, i alt 115, men således at 15 gendarm- eller sergentnumre ikke måtte genbesættes ved indtrædende ledighed. Der var til stadighed kontakt med store detachementer af sikringsstyrken i Esbjerg og Kolding.

I 19 17 måtte styrken forøges med 50 mand på grund af de under krigen opblussende smuglerier af udførselsforbudte varer. I 19 19 forøgedes styrken med 2 officerer og 284 gendarmer, og i februar 19 2 0 med yderligere 2 officerer og 145 mand. Disse udvidelser - efter krigens afslutning - fandt sted på grund af den udenrigspolitiske situation, hvor det var påkrævet, at man fra dansk side kunne gennemføre den mest effektive afspærring af grænsen.

Da korpset efter genforeningen i 19 2 0 besatte den nuværende grænse, var styrken herefter ca. 600 mand. Besættelsen af grænsen fandt sted i snævert samarbejde med C. I. S. (Commission Internationale Slesvig)-gendarmer.

Allerede samme år påbegyndtes kraftige reduktioner af styrken. Ved lov nr. 714 af 22. december 192 0 blev antallet af stabssergenter, oversergenter, sergenter, korporaler og gendarmer således fastsat til i alt 468, med den tilføjelse, at dette antal ville være at nedbringe, i det omfang forholdene tillod det, ved at ledigblevne numre ikke blev besat. Ved lov nr. 110 af 28. marts 19 2 3 blev det endvidere bestemt, at det tilsvarende mandskab ved en gradvis reduktion i løbet af en efter forholdene afpasset overgangstid skulle nedbringes til 18 vagtmestre af 1. grad, 17 vagtmestre af 2. grad samt 345 oversergenter og gendarmer, i alt 380 mand. Endelig fastsattes i lov nr. 174 af 30. juni 19 27, som et led i de af rigsdagen besluttede sparebestræbelser, at antallet af overgendarmer og gendar-

mer skulle nedbringes således, at 35 af de pågældende tjenestemænd afskedigedes i 1927, og at yderligere 74 skulle afskediges i løbet af 4 år. Det samlede antal af vagtmestre, overgendarmer og gendarmer skulle herefter være nedbragt til 289 mand.

De nævnte reduktionsbestræbelser gennemførtes ikke ganske, og ved lov nr. 348 af 23. december 1930, på hvilket tidspunkt endnu 60 mand skulle have været afskediget for at opfylde 1927-loven, begrænsedes reduktionen til 10 mand under henvisning til øget bevogtningsbehov på nyligt afvandede arealer mod vest.

I 30'erne øgedes styrken igen og var i 1938 nået op på i alt 322 og umiddelbart før interneringen i 1944 på i alt 339 mand.

Efter befrielsen i 1945 genoptoges bevogtningen sammen med frihedskæmperne, der afløstes af den danske brigade fra Sverige, som igen blev afløst af regulære militære styrker; disse forblev i grænsebevogtningen indtil 1949. Korpsets egen styrke øgedes på ny i årene efter den 2. verdenskrig som følge af de ekstraordinære forhold ved grænsen og nåede op på en styrke på 414 mand. Efterhånden som forholdene stabiliseredes, påbegyndtes en gradvis reduktion. Pr. 1. oktober 1956 udgjorde det samlede personale 352 mand, jfr. nærmere herom i kap. III om rationaliseringen i 1959.

C. Organisation og opgaver.

Som tidligere nævnt oprettedes korpset som et rent militært sammensat beskyttelseskorps. Selv om korpset efterhånden fik toldmæssige opgaver, der påvirkede organisationen, bevaredes det militære præg længe efter, at korpset i øvrigt havde opnået en civil karakter.

Ved oprettelsen i 183 9 lededes korpset af en major bistået af 1 premierløjtnant og 1 løjtnant. Beredne gendarmer, underofficerer og menige blev rekrutteret fra kavalleriregimenterne i hertugdømmerne; kommandosproget var tysk. I den kongelige forordning om korpsets opgaver hed det, at gendarmerne skulle beskytte tolderne (ledsage de patruljerende toldere), hindre vagabonders indtrængen i riget, pågribe desertører, undertrykke tumulter og oprør samt understøtte politiet i dets tjeneste.

Forholdsvis hurtigt blev det dog ved resolution fra Generaltoldkammeret og Commerce-Collegiet bestemt, at korpset på grund af personalemangel i toldvæsenet skulle invigilere (d. v. s. indgå i liniebevogtningen), aflægge tjenesteed og forsynes med toldtegn som legitimation ved anholdelser inden for et nærmere afgrænset område.

Under krigen i 18 64 havde korpset egentlige militære opgaver, idet det ifølge forholdsordre indtrådte i hæren som feltgendarmer med ledsage- og vagtjeneste eller som feltpoliti.

Da Kongeå-grænsen var etableret i 18 6 5, udgav Generaltolddirektoratet "Haandbog for Grændsepoliticorpset", som indeholdt en midlertidig organisationsplan, instrukser for mandskabet, for løjtnanterne, for kommandøren og for toldinspektøren samt uddrag af toldbestemmelserne. Af organisationsplanen kan nævnes:

- korpset er et militært organiseret korps,
- korpset ledes af en kommandør, som har den militære overkommando over korpset, medens en toldinspektør forestår toldtjenesten under ansvar over for overtoldinspektøren for Nørrejylland,
- løjtnanterne forestår i deres respektive distrikter mandstugt, økonomi og den militære organisation,
- vigilanceunderofficererne forestår i deres respektive (under-) distrikter såvel det militære opsyn som toldvigilancen,

- korpset har de samme militære pligter som armeen, hvorfor korpsets og armeens personel gensidig skal iagttage almindelige militære respektpligter (hilsepligt m. m.)• Menige i korpset rangerer lige med underkorporaler i armeen, underofficerer med vagtmestre, sergenter, korporaler og kvartermestre rangerer med kommandosergenter o. s.v. ,
- korpset står under militær jurisdiktion, kommandøren har strafmyndighed i visse mindre sager, medens andre sager henhører under den pågældende jurisdiktionschef i armeen,
- kommandøren har afskedigelsesret over for officerer og menige, ansættelser og forfremmelser foretages af generaltolddirektøren efter indstilling fra kommandøren,
- når kommandøren går tilbage til armeen, f. eks. som ritmester af l.grad - og for løjtnanternes vedkommende som ritmester af 2. grad - afgives andre officerer i deres sted,
- korpset skal som regel komplementeres med permitterede underofficerer og menige af armeen, der må forpligte sig til mindst 1 års tjeneste,
- den, der forfremmes til underofficer, skal indgå en capitulation (kontrakt) på 8 år fra ansættelsen i korpset at regne,
- der tildeles et begrænset antal underofficerer giftermålstilladelse; dygtighed og anciennitet vil herved være afgørende.

Om instruksen til mandskabet skal bemærkes, at selv om de militære pligter indskærpes, siges det dog, at mellem mandskab af forskellig anciennitet og underofficerer af forskellig anciennitet eller grad kan ifølge tjenestens natur ikke samme forhold finde sted som ellers i almindelighed mellem militære befalingsmænd og undergivne. Der gøres dog en undtagelse herfra for så vidt angår forholdet over for vigilanceunderofficererne, ligesom mandskabet som regel kun kan modtage ordrer fra de lokale toldembedsmænd (toldinspektør, toldforvalter, oppebørselskontrollør m. v.) gennem vigilanceunderofficerer, og kun, når det drejer sig om forebyg-

gelse af smugleri eller beskyttelse af embedsmændene eller toldstedet.

I 187 1 blev organisationsplanen af 1865 ændret således, at stillingen som toldinspektør blev nedlagt og dennes forretninger overført til kommandøren, der fremtidig skulle benævnes "Chefen for Grænsepoliticorpset". Samtidig bestemtes, at korpset skulle stilles uafhængig af overtoldinspektoratet for Nørrejylland og - ligesom før 1865 - sortere direkte under den centrale toldstyrelse. Ved samme lejlighed ændredes en række af korpsets særlige gradsbetegnelser til de almindelige militære betegnelser; dog blev betegnelsen menig ændret til gendarm.

I tilknytning til lov om toldforholdene ved landtoldgrænsen m. m. af 23.maj **187** 3 bestemtes, at vigilancen skulle have opsynet med overgangsstederne uden for ekspeditionstiden, og at gendarmerne kunne overtage en toldassistents tjeneste, når denne ønskede at være fraværende i kortere eller længere tid samme dag, eller hvis han blev forhindret af sygdom eller anden pludselig årsag.

Af yderligere opgaver for korpset kan nævnes fremmedloven af 15. maj 18 7 5, hvorefter det ikke var tilladt udenlandske tatere, musikanter, forevisere af dyr og andet, udøvere af kraft- og behændighedskunster o. lign. og personer, der ville søge erhverv ved omvandring, at tage ophold her i landet. Endvidere var adgang forment andre udenlandske arbejdssøgende, **når disse ikke** var i stand til at legitimere sig ved et af en offentlig myndighed udstedt dokument. Derimod var forpligtelsen til at være forsynet med rejsepas i almindelighed ophævet.

Ved navneændringen i **187** 6 til "Grænsegendarmeriet" fastsattes en ny organisationsplan, der imidlertid ikke indeholdt nogen væsentlig nydannelse. Man mærker sig dog, at det fastslås, at posterne som chef og næstkommanderende skal besættes med officerer fra rytteriet.

Ny organisationsplan fremkommer derefter først i 1903. Det bemærkes her, at der ikke længere er knyttet indskrænkninger i adgangen til meddelelse af giftermålstilladelse, og at bestemmelsen nu også omfatter de menige gendarmer. Endvidere er bestemmelsen om, at gendarmerne invigilerer, ikke gentaget.

Af forskellige resolutioner fra generaltolddirektoratet i tiden 1900-1920 bemærkes følgende:

- korpset varetager patruljetjenesten på vejen fra Hejls til havnen og assisterer ved tilsynet med kyststrækningen fra Hejls til Vargaarde,
- korpset varetager vigilancen fra Vester Vedsted til havet samt opsynet med kyststrækningen fra toldgrænsen til Ribe å[1] s udløb, derunder i forbindelse med strandfogederne tilsynet med løst fra havet inddrevet gods,
- gendarmerne skal føre vejfarende til nærmeste toldkontrolsted, såfremt disse ikke ville tillade eftersyn af medbragt tøj m. v. - efter ekspeditionstid skulle trafikanterne tilbagevises,
- der var 9 grænsegendarmerianmeldelsesposter med begrænset åbningstid,
- ved grænsegendarmeriets anmeldelsespost ved Kjær Mølle kunne foruden almindeligt rejsegods tillige indføres mindre partier **flyttegods** samt ubetydelige genstande til et samlet toldbeløb af ikke over 15 øre.

I 1920 anerkendtes korpsets personaleorganisation **som forhandlingsberettiget over for** finansministeriet.

Heller ikke **den** efter **genforeningen og** overtagelsen **af den nuværende grænse i 1921 fastsatte organisationsplan synes at indeholde væsentlige ændringer i korpsets militære præg.**

Af korpsets opgaver på dette tidspunkt skal nævnes de nye overenskomster om den såkaldte lille grænsetrafik samt overenskomster om bevogtning og paskontrol ved de sekundære overgangssteder.

I 1923 erstattedes de militære benævnelser,, sergent, korporal o. s. v. med mere civile benævnelser som grænsevagtmester, grænseovergendarm o. s. v.

Ved ny organisationsplan i 1924 bortfaldt bestemmelserne om giftermålstilladelse efter ikrafttrædelsen af ægteskabsloven af 1922.

I 1926 bortfaldt bestemmelsen om, at korpset er undergivet militærjurisdiktion, og erstattedes med tjenestemandslovens regler om tjenesteforseelser. På denne tid åbnes endvidere mulighed for, at gendarmer kunne overgå til toldvæsenet.

I 1930 etableredes det første fagkursus for gendarmerne.

Med henblik på imødegåelse af eventuelle uroligheder i anledning af den særlige politiske tilstand i Tyskland indføjedes i 1936 en bestemmelse i retsplejeloven (§ 118, stk. 1), hvorefter grænsegendarmeriet yder politiet bistand efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem justitsministeren og finansministeren.

En forholdsordre om visse militære opgaver i forbindelse med eventuelle angreb på landet ophævedes dagen før besættelsen i 1940.

I tiden efter 1945 ændredes korpsets karakter afgørende, og i forbindelse med navneændringen i 1952 til "Toldgrænsekorpset" fastslås, at korpset er et rent civilt korps uden militære opgaver af nogen art. Samtidig indføres en række titulaturændringer, bl. a. benævnes chefen nu "Toldgrænsedirektør". Denne udvikling fik sin endelige afslutning, da korpset i 1958 fik en civil tjenestemand som chef.

III.

RATIONALISERINGEN I 1959.

I 1956 påbegyndtes de undersøgelser, der førte til moderniseringen og rationaliseringen af korpsets arbejde og organisation i 1959. Foruden de betragtninger, der blev gjort gældende herom i betænkningen om toldgrænsekorpset af 21. februar 1958, vil der her blive redegjort for overvejelserne i et i 1956 nedsat embedsmandsudvalg, der skulle undersøge mulighederne for en ændring af korpsets arbejde og administrative tilhørsforhold. Som baggrund for disse overvejelser vil der først blive givet en oversigt over korpsets opgaver og organisation i 1956.

A. Korpsets opgaver, organisation m.v. i 1956.

1. Opgaverne var i det væsentlige de samme som i dag, nemlig:

Toldkontrol, der bestod i:

a. Egentlig toldbetjenttjeneste ved de store overgangssteder og ved visse havne m. v.

b. Kontrol med vareindførsel og -udførsel ved de mindre overgangssteder og små toldveje, herunder med indførslen af toldfri varer.

c. Kontrol med skibsfarten i en del mindre sønderjydske havne og anløbssteder.

d. Kontrol med lossen og laden uden for toldstederne.

e. Kontrol med den såkaldte lille grænsetrafik d. v. s. den adgang, der

i henhold til overenskomst mellem Danmark og Tyskland er for de ved grænsen bosiddende personer, herunder sådanne, som har ejendom beliggende på begge sider af grænsen (delte ejendomme), til frit at overføre redskaber, værktøj, maskiner, produkter til behandling eller forarbejdning, medicinalvarer, lægemidler, befordringsmidler m. m. samt husdyr (græsningstrafikken).

Paskontrol ved de små toldveje og ved havne og anlægsbroer, bortset fra Sønderborg, Gråsten, Kollund og Højer.

Linjebevogtning af landegrænsen og af kyststrækningerne på Als indtil Mommark, ved Flensborg Fjord samt på vestkysten fra Siltoft til Højer Sluse som værn mod smuglerier og ulovlige grænseoverskridelser.

2. Korpsets organisation var en del forskellig fra den nuværende ordning.

Korpsets tjenesteområde var således delt i 3 distrikter, der hver blev forestået af en toldgrænseinspektør. Distrikterne var atter opdelt i afsnit, hvoraf der fandtes i alt 21, der hver havde en overvagtmester som daglig leder og med en enkelt undtagelse en inspektionsvagtmester som næstkommanderende.

3. Det samlede personale var pr. 1. oktober 1956 på 352 mand (mod nu 269), der efter charge var fordelt således:

1	toldgrænsedirektør
3	toldgrænseinspektører
1	regnskabsfører
2	korpsvagtmestre
23	overvagtmestre
20	inspektionsvagtmestre
83	grænsevagtmestre
76	grænseoverbetjente
142	grænsebetjente
1	kontorassistent af 1. grad.

4. På finansloven for finansåret 1956/57 androg udgifterne til toldgrænsekorpset følgende beløb:

Lønninger til tjenestemænd	3. 800. 000 kr.
Pensionsbidrag	110. 000 "
Årlige honorarer	1.7 55 "
Særlige ydelser	490. 000 "
Medhjælp	140. 000 "
Udrustningsomkostninger	222. 000 "
Driftsudgifter ved korpsets motorkøretøjer	41. 000 "
Kontorudgifter m. v.	53.000 "
Bygningsudgifter	105. 000 "
Udgifter til korpsets fageksamen	22. 000 "
Andre udgifter	30. 000 "
	5. 014. 755 kr.
Fradrag for tjenestebolig m. v.	54. 500 "
	4. 960. 255 kr.

B. Overvejelserne i 1956 om ændringer af korpsets organisation og tilhørsforhold.

1. I efteråret 1956 foretog dav. afdelingschef Ulrik Andersen, departementet for finansvæsenet, dav. kontorchef Borg Hansen, justitsministeriet, og dav. personalechef J.V.Henriksen, departementet for told- og forbrugsafgifter, efter anmodning af finansministeren og justitsministeren en undersøgelse, der havde til formål at belyse toldgrænsekorpsets daværende organisation og arbejde samt at klarlægge tjenstlige, økonomiske og andre hensyn, som måtte tages i betragtning ved en overvejelse af, hvorvidt der måtte være anledning til at gøre ændring i den bestående ordning, eventuelt således at korpset blev nedlagt og dets opgaver delt mellem politiet og

toldvæsenet. En redegørelse for denne undersøgelse blev afgivet den 19. november 1956.

2. Udvalget foretog en undersøgelse af, hvor store udgifterne ved varetagelsen af korpsets kontrol- og bevogtningsopgaver måtte antages at ville blive i tilfælde af,

a. at korpset og den hidtidige fordeling af opgaverne blev opretholdt.

b. at korpset blev nedlagt, og de dette hidtil påhvilende opgaver blev henlagt til toldvæsenet.

c. at korpset blev nedlagt, og de dette hidtil påhvilende opgaver delt mellem toldvæsenet og politiet.

Ved disse undersøgelser blev det forudsat, at det i videst muligt omfang burde overdrages den enkelte tjenestemand at varetage såvel told- som paskontrol, således at der ikke blev stationeret tjenestemænd fra flere af de i betragtning kommende etater på samme tjenestested, medmindre dette af tjenstlige grunde måtte være absolut påkrævet.

Ved den økonomiske sammenligning af ovennævnte tre muligheder forudsattes endvidere:

Ad a. At korpsets opgaver fremtidig ville kunne varetages på forsvarlig måde med et samlet personale på 191 mand mod på daværende tidspunkt 352 mand.

Denne væsentlige styrkereduktion kunne gennemføres, fordi forudsætningerne for den som følge af ekstraordinære forhold i årene efter 2. verdenskrig foretagne udvidelse af korpset ikke længere var tilstede, og fordi det var tanken at afskaffe distriktsinddelingen og nedsætte antallet af af snit, hvorved en del stillinger for det tilsynsførende personale kunne nedlægges.

Linjebevogtningen skulle bibeholdes, men politiets baglandskontrol

skærpes ved en forøgelse af politistyrken med 12 mand.

Ad b. Såfremt toldvæsenet overtog de korpset påhvilende opgaver, skulle korpset inkorporeres i toldvæsenet med det til bestridelse af opgaverne nødvendige antal tjenestemænd, altså også 191 mand.

Samtidig skulle den øverste ledelse af de toldvæsenet efter den dagældende ordning påhvilende kontrol- og bevogtningsopgaver henlægges til et nyt overtoldinspektorat eller eventuelt et toldinspektorat, hvorunder tillige skulle sortere de sager fra toldvæsenets eftersøgningstjeneste, der vedrørte smuglerier in. v. mellem Danmark og Tyskland, samt toldstederne i Sønderborg, Gråsten, Padborg og Tønder, der skulle have den daglige ledelse af kontrol- og bevogtningstjenesten ved grænsen. Endelig skulle korpsets administrative personale indgå i dette nye landsdelsorgan.

Ad c. Ved delingen af de korpset hidtil påhvilende opgaver mellem de to etater skulle politiet varetage:

- Toldkontrol (d. v. s. afvisning af toldpligtige varer) og kontrollen med "den lille grænsetrafik" ved de små toldveje samt ved anløbsbroer og havne; toldvæsenet skulle dog varetage de almindelige toldmæssige funktioner i Mommark, Høruphav, Sønderborg, Brunsnæs, Egernsund, Gråsten, Kollund og Højer samt ved de af toldvæsenet oprettede anmeldelsesposter i Sandager og Sønderhav.
- Al paskontrol.
- Al linjebevogtning af kyststrækninger og af landegrænsen.

Ved delingen skulle politiets personale udvides med 80 mand og toldvæsenets med 123 (i **alt** 203 mod ovennævnte 191 mand). Af de 80 mand skulle 45 mand anvendes til linjebevogtning og baglandskontrol (23 pct. af styrken ved løsning a og b).

3. I udvalgets redegørelse konstateredes,, at:

a. Såvel de årlige driftsbudgetter som engangsudgifterne ville være lidt mindre ved en bevarelse af korpset eller ved inkorporering af dette i toldvæsenet, end ved en deling af korpsets opgaver mellem toldvæsenet og politiet.

b. Såvel toldvæsenet som politiet var interesseret i, at et grænsebevogtningspersonel udgjorde en integrerende del af den pågældende etat, således at personalet kunne anvendes som reserve ved løsning af andre opgaver.

c. Ved overførelse af korpsets personale til toldvæsenet ville der ikke opstå særlige vanskeligheder., hvorimod en fordeling af personalet mellem toldvæsenet og politiet ville støde på store praktiske vanskeligheder og i lang tid fremover være en kilde til uro.

C. Betænkningen af 2. februar 1958 om rationalisering og modernisering af korpsets arbejde.

1. Efter forhandling om ovenstående redegørelse mellem finansministeren, justitsministeren og repræsentanter for Foreningen af embedsmænd ved toldgrænsekorpset og Grænsekorpsforeningen blev det bestemt, at toldgrænsekorpsets stilling og tilhørsforhold ikke skulle ændres.

Det blev imidlertid samtidig besluttet at nedsætte et udvalg med den opgave at søge gennemført en rationalisering og modernisering af korpsets arbejde, herunder en reduktion af tjenestemændenes antal efter de retningslinier, der blev angivet i redegørelsen af 19. november 1956, samt at undersøge spørgsmålet om personalets uddannelse og om samarbejdet mellem toldgrænsekorpset og de to etater, politiet og toldvæsenet.

Udvalget, der herefter blev nedsat af finansministeren med repræsentanter for departementet for told- og forbrugsafgifter, justitsministeriet, rigspolitiet, overtoldinspektoratet for Jylland, toldgrænsekorpset samt Foreningen af embedsmænd ved toldgrænsekorpset og Grænsekorpsforeningen, afgav betænkning den 2. februar 1958.

2. Af betænkningen fremgår, at der i udvalget var enighed om, at toldgrænsekorpset skulle løse de samme kontrol- og bevogtningsopgaver som hidtil, d.v. s.

a. Toldkontroltjeneste som hidtil og således, at de pågældende lokale toldmyndigheder fortsat skulle føre tilsynet med kontrollens udførelse.

   For så vidt angik korpsets hidtidige varetagelse af en del af toldbetjenttjenesten i Sønderborg, Gråsten og Egernsund havne skulle man imidlertid på længere sigt tilstræbe, at tjenesten i de enkelte havne blev varetaget enten alene af toldbetjente eller af grænsebetjente.

b. Paskontroltjeneste som hidtil dog således, at korpset yderligere skulle overtage paskontrollen ved de mindre overgangssteder og små toldveje samt ved havne og anløbsbroer, såfremt persontrafikken disse steder er af så ringe omfang, at en enkelt tjenestemand kan varetage såvel told- som paskontrollen.

c. Bevogtning af landegrænsen mellem overgangsstederne samt af kystrækningen. Denne tjeneste ville få et ændret indhold ved en fuldstændig omlægning af organisationen.

3. Udvalget foreslog, at den hidtidige inddeling af korpsets tjenesteområde, i distrikter og afsnit skulle bortfalde, og at man i stedet herfor gennemførte følgende ordning af korpsets tjeneste:

a. Vagtposter (ved overgangsstederne), d. v. s. personale med paskontroltjeneste, i alt 14.

b. Vagtposter i havnene og ved anløbsbroerne, i alt 8 steder, ligeledes med den hidtidige told- og paskontroltjeneste.

c. Vagtposter på særligt udsatte kyststrækninger på Als og ved Flensborg Fjord. 7 opsynsposter med hver en kyststrækning som til — synsområde - i givet fald suppleret med mandskab fra de nedenfor nævnte bilpatruljer - skulle afløse den hidtidige ordning med grænsebetjentenes afpatruljering døgnet rundt af samtlige kyststrækninger.

d. Linjebevogtning af landegrænsen mellem overgangsstederne. Bevogtningspatruljer - i givet fald suppleret med mandskab fra nedennævnte bilpatruljer - skulle udsendes fra i alt 6 vagtstationer, heraf de 4 ved overgangsstederne, hvor den for overgangsstedet ansvarlige kunne dirigere udsendelsen af patruljerne. Denne patruljevirksomhed skulle træde i stedet for den hidtidig anvendte enkeltmandspatruljering.

e. Patruljekørsel langs kyststrækningerne og landegrænsen og udkørsel af patruljestyrker med 4 automobiler med radioforbindelse til en radiostation.

f. Patruljesejlads på Flensborg Fjord og tilstødende farvande med 2 motorbåde.

4. Udvalget var af den opfattelse, at ovennævnte ændringer i korpsets organisation ville betyde, at de korpset påhvilende opgaver ville kunne varetages på forsvarlig måde med en styrke på 245 mand, som blev foreslået fordelt således efter charge (til sammenligning er her i ( ) anført de faktiske tal i 1956):

1	(1)	toldgrænsedirektør
1	(3)	toldgrænseinspektør
1	(1)	regnskabsfører
2	(2)	korpsvagtmestre
13	(23)	overvagtmestre
12	(20)	sektionsvagtmestre

46	(83)	grænsevagtmestre
	((7 6)	grænseoverbetjente
168	(	
	((142)	grænsebetjente
1	(1)	kontorassistent af l.grad.

Styrkereduktionen blev foreslået gennemført gradvis, efterhånden som stillingerne kunne nedlægges ved indtrædende ledighed; dette kunne ske over et ganske kort åremål, da der i de nærmeste år ville finde betydelig afgang sted på grund af alder.

5. Udvalget foreslog, at der blev etableret et snævert samarbejde mellem patruljebådene og toldvæsenets eftersøgningstjeneste i København, som blev oprettet i 1955 med henblik på effektivisering af smugleribekæmpelsen. Der skulle endvidere etableres en noget fastere kontakt end hidtil mellem toldgrænsekorpset og toldvæsenet, idet der med passende mellemrum skulle arrangeres møder mellem toldgrænsedirektøren, overtoldinspektøren for Jylland og cheferne for grænsetoldstederne.

Radiosystemet skulle indrettes således, at der i påkommende tilfælde kunne etableres radioforbindelse med politiets automobiler, der varetager baglandspatruljeringen. Det ville herigennem i større omfang end hidtil være muligt at etablere samarbejde med politiet med hensyn til eftersøgning af grænseoverløbere.

6. Der var i udvalget enighed om, at der burde foretages visse ændringer i uddannelsen af toldgrænsekorpsets personale, og at man fremover ville lægge mere vægt end hidtil på den toldfaglige uddannelse.

7. De årlige udgifter efter gennemførelsen af den foreslåede nyordning blev anslået til følgende beløb (til sammenligning er her i ( ) anført de tilsvarende udgiftsbeløb på finansloven for 1956/57):

Lønninger til tjenestemænd	2.916.000 kr.	(3.800.000 kr.)
Pensionsbidrag	74.700 "	(110.000 ")
Årlige honorarer	1.800 "	(1.755 ")
Særlige ydelser	318.000 "	(490.000 ")
Medhjælp	-	(140. 000 ")
Udrustningsomkostninger	83.000 "	(222.000 ")
Driftsudgifter ved korpsets motorkøretøjer og både	125.000 "	(41.000 ")
Kontorudgifter m. v.	60.000 "	(53.000 ")
Bygningsudgifter	100. 000 "	(105. 000 ")
Udgifter til korpsets fag-eksamen	24.000 "	(22.000 ")
Andre udgifter	30. 000 "	(30. 000 ")
	3. 732. 500 kr.	(5. 014. 755 kr.)
Fradrag for tjenestebolig m. v.	56.000 kr.	(54.500 kr.)
	3.676.500 kr.	(4.960.255 kr.)

Nyordningen ville desuden medføre engangsudgifter til automobiler og radioanlæg på i alt ca. 69. 000 kr.

IV.

BESKRIVELSE AF DEN NUVÆRENDE ORDNING.

A. Lovgrundlag og opgaver.

Efter afgivelse af ovennævnte betænkning af 1958 er det hidtidige lovgrundlag for korpsets virksomhed faldet bort, idet en ny toldlov, der trådte i kraft 1. februar 1959, blandt en lang række ældre toldbestemmelser ophævede lov nr. 65 af 23. maj 1873 om toldforholdene ved landtoldgrænsen m. m. med de sig hertil sluttende senere lovbestemmelser.

Lov om normering og klassificering af statstjenestemandsstillinger, afd. 13, §§ 114 og 115, udgør herefter lovgrundlaget sammen med de årlige finanslove, hvor indledning til anmærkninger til § 23. 2. 03. Toldgrænsekorpset, kort beskriver korpsets opgaver inden for toldkontrol, paskontrol og bevogtning, sådan som disse opgaver blev fastholdt ved betænkningen af 1958.

Opgaverne er således stadig:

a. Toldkontroltjeneste i havne m. m. og ved overgangsstederne.

b. Paskontroltjeneste i de mindre havne og ved visse overgangssteder.

c. Bevogtning af kyststrækninger og af landegrænsen mellem overgangsstederne.

B. Toldvæsenets organisation i grænseområdet.

1. Lands- og landsdelsorganer.

Den centrale styrelse af toldvæsenet ændredes pr. 1. april 1965 derhen, at den regelanvendende virksomhed inden for told- og forbrugsafgiftslovgivningen blev udskilt fra departementet for told- og forbrugsafgifter og henlagt til det nyoprettede direktorat for toldvæsenet. Den praktiske udformning af alle toldmæssige opgaver skulle således fremtidig varetages af tolddirektoratet. Samtidig nedlagde man overtoldinspektoraterne, herunder overtoldinspektoratet for Jylland, gennem hvilket en del af lokalforvaltningens sager skulle passere, således at de sønderjydske toldkamre fremtidig direkte sorterer under tolddirektoratet. Toldgrænsekorpset bevarede imidlertid sin stilling som selvstændig styrelse under departementet, jfr. nærmere herom i kap. VI.

2. Toldsteder ved grænsen.

Toldstederne, hvoraf der i grænseområdet findes 5, nemlig Sønderborg, Gråsten, Kruså, Padborg og Tønder toldsteder, er bemyndiget til at foretage alle arter af toldforretninger.

3. Toldkontrolsteder og toldgrænsekontroller.

Under toldkamrene sorterer et antal toldkontrolsteder og toldgrænsekontroller, der kun kan foretage klarering af skibe og toldbehandling af varer, for så vidt der er tillagt stedet eller kontrollen en klareringsret. I den nedenfor (side 33 ff.) anførte fortegnelse over samtlige toldkontroller og toldgrænsekontroller på grænsestrækningen fra Mommark på Als til Højer på vestkysten er det anført, hvorvidt og i hvilket omfang tjenestestedet har klareringsret. Klareringsrettens omfang er angivet ved betegnelsen A, B, C eller D, som angiver de nedenfor anførte bemyndigelser. (Klareringsret B er ikke givet til nogen af de her nævnte kontroller). Lossen og laden ved kontrollerne af andre varer end de af bemyndigelsen omfattede

kan kun finde sted efter tilladelse i hvert enkelt tilfælde fra vedkommende toldsted.

Klareringsret A.

Ind- og udklarering i udenrigs og indenrigs fart, toldbehandling af alle - såvel søværts som landværts - indførte varer og toldbehandling til udførsel af alle varer.

Klareringsret C.

For indgående:

a. indklarering af skibe i udenrigs fart, ledige, ballastede eller med toldfri varer samt med varer til proviant og skibsbrug, når disse ikke oplosses,

b. toldbehandling af de af skibene medbragte toldfri varer af utvivlsom tarifmæssig beskaffenhed, for så vidt de ikke er underkastet særlige afgifter eller særlige kontrolbestemmelser, og

c. indklarering af skibe i indenrigs fart, ledige, ballastede, eller med indenlandske samt fremmede og frigjorte varer.

For udgående:

Udklarering af skibe i udenrigs og indenrigs fart med uoplosset forblevne varer samt med de ved kystposten indladede varer.

Indladning kan finde sted i følgende omfang:

a. til indenrigs sted:
af indenlandske samt fremmede og frigjorte varer,

b. til udenrigs sted:

1. af indenlandske samt fremmede og frigjorte varer, for så vidt disse ikke som f. eks. landbrugsprodukter er underkastet særlige bestemmelser med hensyn til udførsel, og

2. ved direkte udførsel til udenrigs sted, endvidere af transitgods, kreditoplagsvarer, godtgørelsesvarer o. lign. til proviant og brug om bord i det pågældende skib, når forudgående undersøgelser af varerne er foretaget ved et toldsted, og disse derfra forsendes med toldseddel og i forsvarlig emballage og under toldlukke eller toldledsagelse til vedkommende kystpost.

Klareringsret D.

For indgående:

Toldbehandling af toldfri varer af utvivlsom tarifmæssig beskaffenhed, for så vidt de ikke er underkastede særlige afgifter eller særlige kontrolbestemmelser.

Endvidere toldbehandling dels af rejseudstyr af toldfri varer og af varer, der i medfør af bekendtgørelsen om toldbehandling af rejsegods m. v. af rejsende kan indføres told- og afgiftsfrit, dels af varer til en værdi af indtil 50 kr., der af rejsende medbringes til personligt brug, når told- og afgiftsbeløbet ikke overstiger 25 kr.

For udgående:

Toldbehandling af indenlandske samt fremmede og frigjorte varer, for så vidt disse ikke som f. eks. landbrugsprodukter er underkastet særlige bestemmelser med hensyn til udførselen.

Samtlige kystposter er, uanset om der i øvrigt ikke er tillagt dem klareringsret, bemyndiget til at foretage indklarering af fiskerfartøjer og stenfiskerfartøjer, der indkommer ledige fra udlandet.

I fortegnelsen er endvidere anført, i hvilket omfang den pågældende kontrol er overgangssted, hvormed samtidig er angivet, hvem der som hovedregel bestrider toldtjenesten og paskontroltjenesten; det kan således dreje sig om:

a. primære (internationale) overgangssteder.

   Toldtjenesten bestrides af toldvæsenets personale, paskontrollen af politiet, medens toldgrænsekorpsets personale forretter almindelig toldbetjenttjeneste.

b. sekundære overgangssteder, hvor kun danske statsborgere og statsborgere i den tyske forbundsrepublik (inkl. landet Berlin) må passere.

   Såvel toldtjenesten som paskontroltjenesten bestrides af toldgrænsekorpsets **personale.**

c. **tertiære overgangssteder, hvor kun** beboere bosiddende indtil ca. 5 km **fra** overgangsstedet må passere.

Såvel toldtjenesten som paskontroltjenesten bestrides af toldgrænsekorpsets personale.

4. Fortegnelse over told- og paskontroltjenesten ved de enkelte tjenestesteder. (Se toldkortet, bilag 4).

Under Sønderborg toldsted.

Mommark toldgrænsekontrol.
Klareringsret C. Klarering af fartøjer i øvrigt foretages ved Sønderborg toldsted.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Kegnæs færge toldgrænsekontrol.
Klareringsret C. Klarering af fartøjer i øvrigt foretages ved Sønderborg toldsted.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Høruphav toldgrænsekontrol.
Klareringsret C. Klarering af fartøjer i øvrigt foretages ved Sønderborg toldsted.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Sønderborg toldkammer.
Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste i lystbådehavnen og ved rutebådene.

Under Gråsten toldsted.

Egernsund toldkontrol.
Klareringsret A. Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste i havnen.

Gråsten toldkammer.

Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste i Gråsten havn.

Sandager toldgrænsekontrol.

Klareringsret C. Klarering af fartøjer i øvrigt foretages ved Egernsund toldkontrol.

Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Under Kruså toldsted.

Sønderhav toldgrænsekontrol.

Klareringsret C. Kontrollen er endvidere bemyndiget til at foretage toldbehandling af rejsegods og mindre partier toldpligtige varer, der medbringes af fører, mandskab eller passagerer i skibe for indgående. Klarering af fartøjer i øvrigt foretages ved Kruså toldkammer.

Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Kollund toldgrænsekontrol.

Kollund er af rigspolitichefen godkendt som internationalt grænseovergangssted og kan benyttes af rejsende af alle nationaliteter.

Klareringsret C. Kontrollen er endvidere bemyndiget til at foretage toldbehandling dels af rejseudstyr af toldfri art og af varer, der i medfør af bekendtgørelsen om toldbehandling af rejsegods m. v. af rejsende kan indføres told- og afgiftsfrit, dels af varer til en værdi af indtil 50 kr., der af rejsende medbringes til personligt brug, når told- og afgiftsbeløbet ikke overstiger 25 kr. Klarering af fartøjer i øvrigt foretages ved Kruså toldkammer.

Toldtjenesten varetages af toldgrænsekorpsets personale og paskontrollen af politiet.

Skomagerhus toldgrænsekontrol.

Åben for international perssontrafik lørdage og søndage i tiden 15. maj til 15. september.
Ingen klareringsret.
Toldtjenesten varetages af toldgrænsekorpsets personale og paskontrollen af politiet.

Kruså toldkammer.

Primært overgangssted. Åben for person- og varetrafik hele døgnet. Fortoldning af kommercielle forsendelser kan uden ekstra gebyr dog kun finde sted inden for toldvæsenets almindelige ekspeditionstid.
Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste.

Under Padborg toldsted.

Oksevejens toldkontrolsted.

Primært overgangssted, der sorterer direkte under Padborg toldsted. Åben for person- og varetrafik kl. 6-24. Fortoldning af kommercielle forsendelser kan uden ekstra gebyr dog kun finde sted inden for toldvæsenets almindelige ekspeditionstid.
Klareringsret A. Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste.

Padborg toldkammer.

Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste på Padborg banegård.

Ellundvejens toldgrænsekontrol.

Tertiært overgangssted. Åben for persontrafik kl. 8-22.
Ingen klareringsret.

Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Under Tønder toldsted.

Sofiedal toldgrænsekontrol.

Tertiært overgangssted. Åben for persontrafik kl. 8-22.
Ingen klareringsret.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Bøgelhus toldgrænsekontrol.

Tertiært overgangssted. Åben for persontrafik kl. 8-22.
Ingen klareringsret.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Pebersmark toldgrænsekontrol.

Sekundært overgangssted. Åben for persontrafik kl. 8-22, og for varetrafik kl. 8-22, undtagen søndag.
Klareringsret D.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Bejers toldgrænsekontrol.

Tertiært overgangssted. Åben for persontrafik kl. 8-22.
Ingen klareringsret.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Sæd toldkontrol.

Primært overgangssted. Åbningstid som for Kruså toldkammer.
Klareringsret A.
Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste.

Tønder toldkammer.

Toldgrænsekorpsets personale forretter toldbetjenttjeneste på Tøn-

der banegård.

Møllehus toldgrænsekontrol.

Sekundært overgangssted. Aben for persontrafik kl. 8-22 og for varetrafik kl. 8-22., undtagen søndag.
Klareringsret D.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Rudbøl toldgrænsekontrol.

Åben for international persontrafik kl. 8-22 og for varetrafik som sekundært overgangssted kl. 8-22, undtagen søndag.
Klareringsret D.
Toldtjenesten varetages af toldgrænsekorpsets personale og paskontrollen af politiet.

Siltoft toldgrænsekontro 1.

Tertiært overgangssted. Åben for persontrafik kl. 8-22.
Ingen klareringsret.
Al tjeneste varetages af toldgrænsekorpsets personale.

Højer Sluse toldgrænsekontrol. (Højer toldkontrolpost).

Klareringsret C. Klarering af fartøjer i øvrigt foretages ved Tønder toldsted.
Toldtjenesten varetages af toldgrænsekorpsets personale.

C. Toldgrænsekorpsets organisation.

1. Korpsets ledelse i Gråsten.

Administrationen forestås af toldgrænsedirektøren som chef for korpset. Til administrationen er knyttet 1 toldgrænseinspektør i 23. lønningsklasse, 1 toldgrænseinspektør i 22. lønningsklasse (nedlægges ved ledighed), 1 regnskabsfører i 18. lønningsklasse samt det i øvrigt påkrævede personale.

Administrationen forestår personaleforvaltningen og den økonomiske forvaltning af korpset, ligesom bevogtnings- og patruljetjenesten foregår under korpsets ledelse og ansvar. Toldgrænsedirektøren og de to inspektører fører generelt tilsyn med tjenestens udførelse.

Korpsledelsen vurderer personalebehovet i de enkelte områder (for overgangsstedernes vedkommende dog efter forhandling med den pågældende toldstedschef).

Toldgrænsedirektøren kan efter tjenestens tarv omstationere den del af personalet, hvis stillinger ikke er forbundet med særlige tjenestesteder. (3. og 7. lønningsklasse). Korpsets budget er for indeværende finansår på ca. 8 mill. kr. (heraf ca. 6 mill. kr. til lønninger).

Korpset administrerer 109 tjeneste- og lejeboliger, Kollund mole samt diverse tjenestelokaliteter.

2. Radiostationen.

Radiostationen er tilknyttet korpsets administration. Stationen, hvis daglige ledelse varetages af en korpsvagtmester, tilrettelægger og iværksætter planerne for afpatruljeringen samt udsender de fra politiet modtagne efterlysninger og TELEX til bil- og bådpatruljerne og visse faste poster.

Radiostationen virker som et bindeled mellem de enkelte enheder i patruljen og drager omsorg for en koordinering af tjenesten.

3. Bevogtningsområder.

Grænseområdet er inddelt i 8 bevogtningsområder, hvert under ledelse af en korpsvagtmester eller overvagtmester.

Bevogtningsområderne er:

Sønderborg
Broager
Kollund
Kruså
Padborg
Rens
Sæd
Rudbøl.

Områdelederen forestår den daglige tjeneste i området, udarbejder tjenesteplaner og ferielister og modtager syge- og raskmeldinger m. v. , fører lokalt tilsyn med korpsets ejendomme og materiel m. v. , tilsyn med grænseafmærkninger m. v. og fungerer i det hele taget som mellemled mellem korpset, de enkelte tjenesteposter og den enkelte tjenestemand. Herudover deltager han efter behov i den almindelige tjeneste.

4. De enkelte tjenestesteder eller -områder.

a. Toldtjeneste under den pågældende toldforvalters ledelse og ansvar ved:

Mommark toldgrænsekontrol
Høruphav "
Sønderborg toldkammer
Gråsten "

Kollund toldgrænsekontrol
Skomagerhus "
Kruså toldkammer
Oksevejens toldkontrol
Padborg toldkammer
Sæd toldkontrol
Tønder toldkammer
Rudbøl toldgrænsekontrol
Højer Sluse "

De tjenstgørende ved Mommark, Høruphav, Skomagerhus og Højer Sluse varetager samtidig den under c. nævnte tjeneste.

— b. Såvel toldtjeneste under toldvæsenets ledelse og ansvar som paskontroltjeneste under den pågældende politimesters ledelse og ansvar ved:

Egernsund toldkontrol
Sønderhav toldgrænsekontrol
Sofiedal "
Bøgelhus "
Pebersmark "
Bejers "
Møllehus "
Siltoft "

Personalet ved de tertiære overgangssteder Sofiedal, Bøgelhus og Bejers forretter omgangstjeneste med personalet ved bilpatruljerne.

c. Observations- og liniebevogtning af kyststrækninger og af landegrænsen uden for kontrolstederne. Denne tjeneste udgår fra følgende steder:

Kegnæs
Sottrup skov
Kobbelskov
Skeldevig
Brunsnæs
Sandager
Kruså Mølle
Sæd.

Personalet virker som afløsere ved forekommende vakancer ved respektive havne og overgangssteder.

Hundepatruljen gør hovedsagelig tjeneste i Padborg og Kruså områderne.

Tjenesten tilrettelægges af områdelederen i Padborg, og hundeførerne udgår fra forskellige steder i disse områder. Hundepatruljen dækker bl. a. overgangsstedet Frøslev-Ellund kirkevej, hvor trafikken - udelukkende for den lokale befolkning - er meget ringe.

d. Patruljekørsel langs kyststrækningerne og landegrænsen og udkørsel af patruljestyrker med 6 automobiler med radioforbindelse til radiostationen i Gråsten.
Bilerne er stationeret følgende steder:

Sønderborg (2 automobiler)
Koilund
Bøgelhus
Rens
Ubjerg.

Et antal tjenestemænd på bilpatruljerne i Bøgelhus, Rens og Ubjerg har tjenestehunde. Der er ikke udarbejdet en egentlig distriktsinddeling for

bilerne, men bevogtningsområdet er - efter bevogtningsbehovet og af hensyn til koordineringen af bevogtningen - opdelt i 12 områder med kodenavne.

De i 1958-betænkningen (jfr. kap. III. C. d.) omhandlede vagtstationer er nedlagt.

e. Patruljesejlads på Flensborg fjord og tilstødende farvande med 2 motorbåde, der ledes fra radiostationen i Gråsten.

Bådene udsendes fra:

Sønderborg (Sønderborg bugt, Aissund m. v.)
Egernsund (Flensborg inderfjord)

med hver sit område som angivet i parentesen, dog således at den ene båd i givet fald efter aftale med radiostationen kan dække den anden båds område.

Det bemærkes, at der alt efter behov kan ske omplacering af personale mellem på den ene side den under a. og b. nævnte toldtjeneste og på den anden side den under c. og d. nævnte bevogtnings- og patruljetjeneste.

Om personalets fordeling på enkelte tjenestesteder henvises til oversigten i bilag 3.

D. Instrukser for tjenesten og for samarbejdet med toldvæsen og politi.

1. Tjenesten ved toldsteder og toldkontroller, herunder ved primære overgangssteder, hvor toldgrænsekorpsets personale gør toldbetjenttjeneste:

I havnene forretter korpsets personale stort set almindelig toldbetjenttjeneste.

Ved overgangsstederne foretager personalet det toldmæssige eftersyn af de rejsende og deres bagage samt befordringsmidler under den pågældende toldstedschefs ledelse og ansvar.

2. Tjenesten ved toldgrænsekontrollerne, for så vidt angår personalets varetagelse af toldforretningerne:

Ved toldgrænsekontrollerne på kyststrækningerne varetager korpsets personale den toldmæssige kontrol med skibsfarten, herunder ind- og udklarering af fragtfartøjer.

Véd Kollund toldgrænsekontrol og ved de sekundære overgangssteder ved landegrænsen udøves hele kontrollen med vareførselen af korpsets personale.

Tjenesten udføres under den pågældende toldstedschefs ansvar. Alle rapporter indsendes til det lokale toldkammer, hvorfra der også i tvivlstilfælde indhentes telefonisk forholdsordre. De tertiære overgangssteder må **kun** passeres af danske og tyske statsborgere bosiddende ca. 5 km fra vedkommende overgangssted, og passanterne må kun medbringe det såkaldte mundforråd. Herudover er det tilladt at ind- og udføre genstande, produkter og dyr i henhold til bestemmelserne i den dansk-tyske overenskomst af 29. oktober 1934 angående lettelser i den lille grænsetrafik. Tra-

fikken ved de sidstnævnte overgangssteder er lille, og posterne indgår da også som et led i bevogtningstjenesten, idet det tjenstgørende personale kan holde en del af grænsen under observation fra overgangsstedet.

3. Tjenesten ved toldgrænsekontrollerne, for så vidt angår personalets varetagelse af paskontrollen:

Paskontrollen foregår under den pågældende politimesters ansvar. Eventuel forholdsordre indhentes telefonisk hos politiet.

4. Tjenesten ved den ikke motoriserede observations- og liniebevogtning af kyststrækninger uden for kontrolstederne og af landegrænsen uden for overgangsstederne:

Personalet ved kystposterne (jfr. foran under C, pkt. 4 a. og c.) afpatruljerer kyststrækningerne i det til hver knyttede område. Hovedformålet hermed er at hindre ulovlig ilandsætning af personer og varer.

Under patruljeringen påses endvidere bl. a., at kystfredningslovens bestemmelser overholdes.

Personalet afgiver melding til radiostationen om alle forhold, der kan have interesse.

Fra enkelte toldgrænsekontroller ved landegrænsen udsendes personale til afpatruljering af det tilstødende bevogtningsområde. Hovedformålet er - ligesom for kystpatruljerne - at hindre illegal passage af såvel personer som varer. Endvidere føres der bl. a. tilsyn med, at grænsemærker (sten og pæle) ikke beskadiges eller fjernes, og at der ikke anbringes ulovlige overgangssteder (broer) over grænsevandløb og grøfter. Hundepatruljen forretter som anført foran under C, pkt. 4 c. fortrinsvis tjeneste i Padborg og Kruså områderne. Hundeførerne kontakter over telefonerne i tjenestehytterne radiostationen for at blive orienteret om aktuelle forhold.

5. Tjenesten i bilpatruljerne:

Korpset har 6 patruljeautomobiler, hvoraf de 4 (Sønderborg 2, Kollund og Bøgelhus) er bemandet med 2 hold å 3 mand, og de 2 (Rens og Ubjerg) med 3 hold ligeledes å 3 mand.

Ved tiltrædelsen af tjenesten melder holdet over radioen sig klar til tjeneste. Den tjenstgørende ved radiostationen anviser bevogtningsområdet og meddeler eventuelle ønsker om særlige patruljeringer og posteringer eller løsning af særlige opgaver. Holdlederen har ansvaret for, at der udsendes patruljer og/eller poster i terrænet, herunder at patruljeautomobilet placeres pa en hensigtsmæssig måde.,

Patruljernes hovedopgave er at hindre ulovlig passage over grænsen af personer og varer. Som nedenfor nævnt under 7 og 8 vedrørende samarbejdet med toldvæsenet og toldvæsenets eftersøgningstjeneste og samarbejdet med politiet holdes patruljerne å jour med anmeldelser om personer, der mistænkes for smugleri, ligesom patruljerne daglig gøres bekendt med de fra politiet modtagne efterlysninger.

Personalet på bilerne i Sønderborg bistår - efter anmodning i hvert enkelt tilfælde - toldvæsenet i Sønderborg og Gråsten ved inkvirering af skibe.

Personalet på de øvrige biler foretager med visse mellemrum toldeftersynet ved overgangsstederne i Møllehus, Pebersmark og Rudbøl.

Efter hver tjenestetur afgiver holdlederen en tjenesterapport indeholdende en nøje redegørelse for patruljens virksomhed, herunder for sådanne særlige forhold, der måtte være passeret, og som ikke har foranlediget øjeblikkelig melding til radiostationen.

6. Tjenesten i bådpatruljerne:

Korpsets to både er placeret henholdsvis i Sønderborg og Egernsund.

Båden i Sønderborg er bemandet med 2 hold å 3 mand, og båden i Egernsund med 2 hold *å.* 2 mand.

Deres opgave er at påse:

at der ikke fra fartøjer m.v., som færdes på det danske søterritorium, foretages ind- eller udsmugling af varer,

at der ikke under eller på kysterne foregår ulovlig stenfiskeri eller grusgravning, og

at personer ikke ved hjælp af fartøjer, både m. v. foretager ulovlige grænseoverskridelser.

Som led i kontrollen foretager bådpatruljerne meget ofte inkvireringer af ankerliggere (såvel fragtfartøjer som lystfartøjer).

Bådene er efter forhandling med Langelands marinedistrikt tilsluttet eftersøgnings- og søredningstjenesten på søen i korpsets bevogtningsområde ved den østlige søgrænse. Ansvaret for koordineringen af eftersøgnings- og søredningstjenesten påhviler Langelands marinedistrikt.

Efter hver tjenestetur afgives en sejlrapport med udførlig redegørelse for sejladsens forløb, herunder tids- og positionsangivelser, foretagne inkvireringer og observationer m. v.

7. Efter at de i 1958-betænkningen forudsatte møder mellem overtoldinspektøren for Jylland, cheferne for grænsetoldstederne og toldgrænsedirektøren havde fundet sted i de første år, er samarbejdet med toldvæsenet fortsat på lokalt plan.

Korpsets samarbejde med toldvæsenets eftersøgningstjeneste tog sin begyndelse i 1959, hvor korpsets ledelse i en skrivelse af 6. maj 1959 til personalet i automobil- og bådpatruljerne gav meddelelse om det fremtidige samarbejde, og efter hvilke retningslinier underretning om mistænkelige observationer skulle afgives til eftersøgningstjenesten. For at lette denne meldetjeneste blev der ildarbejdet en særlig blanket, hvori det observerede kunne afgives i kortfattet form. I begyndelsen gjaldt samarbejdet kun mobilpatruljerne, som i kraft af deres stadige bevægelse langs hele landegrænsen havde de bedste muligheder for at støde på ulovlige forhold, men samarbejdet er senere udvidet og omfatter hele korpsets personale, som under instruktioner og foredrag er blevet aktiviseret i bekæmpelsen af smuglerier.

Eftersøgningstjenesten har på sin side holdt korpsets personale underrettet om de anmeldelser, som fra anden side modtages om personer, som mistænkes for smugleri. Disse meddelelser udsendes som løsblade og fordeles til overgangssteder, de faste poster og til patruljerne.

8. Som et led i samarbejdet med politiet afhentes TELEX dagligt på politigården i Gråsten og videregives af radiotjenesten (eventuelt pr. telefon) til auto- og bådpatruljen og de faste poster ved: Sønderhav, Sofiedal, Pebersmark og Møllehus. D. P. E. (Dansk Politi Efterretning) tilgår med dagligt rettelsesblad radiotjenesten, de 6 autopatruljer samt posterne og overgangsstederne ved: Mommark., Sønderhav, Pebersmark og Møllehus. En fortegnelse over efterlyste motorkøretøjer udkommer ugentligt, rettes dagligt efter TELEX og tilgår ovennævnte modtagere af TELEX, bortset fra bådpatruljen.

Endelig bliver LOKALE EFTERLYSNINGER, der tilgår telefonisk fra politiet, udsendt til samtlige poster og biler.

Hvis patrulje- og bevogtningstjenesten i korpset observerer noget, der kan have interesse for politiet, bliver dette straks meddelt radiostationen, der telefonisk underretter pågældende politimyndighed.

Meddelelserne kan f. eks. omhandle observation af:

efterlyste motorkøretøjer
forladte og mistænksomt parkerede motorkøretøjer
forulykkede motorkøretøjer
strandinger
mistænkelige personer, der kan sættes i forbindelse med løbende efterlysninger
begåede indbrud i sommerhuse o. lign.

E. Rekruttering og uddannelse.

1. For at kunne antages som grænsebetjent-aspirant kræves bl. a., at den pågældende:

a. har en sund og kraftig konstitution uden nogen legemsfejl, der kan være til hinder for tjenestens udøvelse

b. har dansk indfødsret

c. har aftjent værnepligt, eventuelt er fritaget for militærtjeneste

d. er fyldt 23 år og ikke fyldt 28 år

e. kan læse og skrive tilfredsstillende dansk.

Formelt kræves alene almindelig folkeskoleuddannelse, men reelt antages de, der har en supplerende uddannelse (real- eller mellemskole, højskole, handelsskole, teknisk skole eller militære skoler). Forinden ansættelsen aflægges en skriftlig prøve i dansk og regning samt i almen viden.

2. Ansættelsesbetingelserne for toldbetjent-aspiranter er de samme som for grænsebetjent-aspiranter. Det er oplyst, at af de ansatte i denne gruppe havde i 1959 40 pct. og i 1966 76 pct. mellemskole- eller realeksamen.

3. Under ansættelsen gennemgår grænsebetjentpersonalet følgende uddannelse:

Fag:	Kursus for grænsebetjent-aspiranter	Kursus for grænse-betjente	I alt
	timer	timer	timer
Toldbehandling	-	15	15
Toldforvaltning	29	54	83
Organisation	16	30	46
Hverv	-	-	-
Forbrugsafgifter	-	10	10
Engelsk	-	40	40
Tysk	20	35	55
Regning	20	-	20
Regnskabslære	-	-	-
Samaritergerning	10	-	10
Gymnastik	6	-	6
Pasbestemmelser	-	20	20
	101	204	305

Inden grænsebetjentkursus på fagskolen i København gennemgår grænsebetjentene en forberedende uddannelse på ca. 2 måneder.

Der er i de sidste år afholdt repetitionskurser i faget toldforvaltning (46 timer) og i pasbestemmelser (4 timer).

Indtil nu har ca. 170 mand deltaget i repetitionskurserne.

4. Toldbetjentpersonalets uddannelse foregår efter følgende plan:

Fag:	Kursus for toldbetjent-aspiranter	Kursus for toldbetjente	Kursus for toldbetjent-formænd	I alt
	timer	timer	timer	timer
Toldbehandling	-	50	24	74
Toldforvaltning	61	72	72	205
Organisation	10	30	-	40
Hverv	-	20	-	20
Forbrugsafgifter	-	40	-	40
Engelsk	22	25	-	47
Tysk	22	25	-	47
Regning	22			22
Regnskabslære (frivillig)	-		18	18
	137	262	114	513

Undervisningen ved kursus for toldbetjent-aspiranter og toldbetjentkursus sker på grundlag af lærebøger eller specielt udarbejdet undervisningsmateriale, medens undervisning ved kursus for toldbetjentformænd sker på basis af tjenstereglementer.

Forinden optagelse på toldbetjentkursus udtages toldbetjentene til 1 års forberedende uddannelse, hvor de får lejlighed til at deltage i den mere kvalificerede toldtjeneste, og hvor de samtidig modtager en vis teoretisk undervisning.

Den anførte sprogundervisning suppleres med korrespondanceundervisning bestående af 12 breve i hvert fag efter kursus for toldbetjent-aspiranter, og 10-12 breve i hvert fag før toldbetjentkursus.

5. Forskellen i grænsebetjentenes og toldbetjentenes uddannelse er begrundet i forskellige krav til den nuværende tjenesteform for de to grupper.

V.

VURDERING.

A. Effektiviteten.

Udviklingen siden 1959 har på alle områder med berøring til korpsets arbejde været præget af stadig stigende aktivitet. Den gennemførte modernisering af korpset og en ændret organisationsform, der har medført en betydelig fleksibilitet i udnyttelsen af personalet til de forskellige opgaver, har betydet, at opgaverne - trods en personalereduktion på ca. 20 pct. - er blevet løst på en effektiv måde.

Trafikken ved overgangsstederne er således steget fra godt *1,* 5 mill, automobiler og godt 11,7 mill, personer i 1958 til 5,1 mill, automobiler og 24, 5 mill, personer i 1966. Der er således tale om en stigning på ca. 240 pct. for automobilernes vedkommende og ca. 110 pct. for persontrafikkens vedkommende.

Ved de store overgangssteder (Kruså, Oksevejen og Sæd), hvor toldgrænsekorpsets personale varetager toldbetjenttjenesten, er der sket en 3-dobling for bilernes vedkommende og en fordobling for personernes vedkommende Ved de overgangssteder, hvor toldkontroltjenesten alene varetages af toldgrænsekorpsets personale og paskontrollen af politiet (Kollund og Rudbøl), er biltrafikken fordoblet og persontrafikken 9-doblet. Ved de sekundære og tertiære overgangssteder, hvor toldgrænsekorpsets personale varetager al tjeneste, er der sket en 5-dobling for bilernes vedkommende og en 10-dobling for personernes vedkommende.

I denne forbindelse skal det anføres, at paskontrollen i Pebersmark og Møllehus overgik fra politiet til korpset i 1962, således at paskontrollen ved samtlige sekundære og tertiære overgangssteder, altså alle de steder, der ikke er åbent for international persontrafik, varetages af toldgrænsekorpsets personale.

I tidsrummet 1959-66 er antallet af inkvireringer af skibe ved kystposternes og båd- og bilpatruljernes foranstaltning steget med 50 pct.

Sammen med personalet ved overgangsstederne har automobilpatruljen og hundepatruljen foretaget 140 anholdelser i 1966 mod 66 i 1959 og 86 i 1965. Anholdelserne i 1966 fordelte sig således efter årsagen til anholdelsen:

Ulovlig grænseovergang fra Tyskland til Danmark	104
Ulovlig grænseovergang fra Danmark til Tyskland	7
Mistænkelig færden i grænseområdet	9
Andre anholdelser, herunder af efterlyste personer	20

De nævnte tal er dog ikke noget udtryk for patruljernes effektivitet. Dels giver patruljerne på grundlag af det tidligere omtalte efterlysningsmateriale politiet oplysninger om observationer af henstående stjålne biler og i øvrigt meddelelser om andre forhold, der umiddelbart forekommer mistænkelige (jfr. foran side 47, punkt 8), dels har patruljerne, der inkl. personalet ved de 3 mindre overgangssteder (Sofiedal, Bøgelhus og Bejers) har en bemanding på 60-80 personer svarende til ca. 1 mand pr. km af grænsen, først og fremmest en generalpræventiv funktion ved deres uanmeldte og uregelmæssige tilstedeværelse på skiftende steder og ved deres øvrige virksomhed (observation m. v.), der kun i en lille del af tilfældene afsluttes med anholdelse.

Med toldvæsenets eftersøgningstjeneste har samarbejdet (jfr. kap. IV, afsn. D, 7) i de forløbne år været særdeles tilfredsstillende og har medført en række sager, som ikke ville være fremkommet uden dette samarbejde. Det er vanskeligt at give konkrete oplysninger om resultaterne af samarbejdet, idet eftersøgningstjenesten ikke har ført nogen statistik om antallet af henvendelser og meddelelser fra korpset eller hvilke sager disse meddelelser har givet anledning til. Der har været tale om et stort antal henvendelser, til tider adskillige om ugen - men det har selvfølgelig kun i de færreste tilfælde været muligt på grundlag af en oplysning at rejse en overtrædelsessag. Det kan dog oplyses, at der på grundlag af korpsets observationer er gennemført mange sager vedrørende ulovlig benyttelse af udenlandske motorkøretøjer, ligesom der i de senere år har været en del smuglerisager, hvor ret omfattende erhvervsmæssige indsmuglinger af cigaretter og spiritus er blevet afsløret efter oplysninger, som er tilgået eftersøgningstjenesten fra korpset.

Samarbejdet har haft en gunstig indflydelse på inkvireringsarbejdet ved overgangsstederne, hvor korpsets personale i de senere år har haft gode resultater, ligesom eftersøgningstjenesten har haft stor fordel af at kunne benytte korpsets tekniske apparatur - biler, både og radio - som med kort varsel har kunnet sættes ind i bevogtningstjenesten over alt langs grænsen.

B. Fleksibiliteten.

Periodemæssige spidsbelastninger ved overgangsstederne har kunnet afvikles ved, at forstærkning er trukket til fra patruljetjenesten. Personalet ved de mindre overgangssteder (Sofiedal, Bøgelhus og Bejers) er som nævnt fast tilknyttet bilpatruljerne. Herfra ydes endvidere assistance til inkvirering af skibe ved toldkontrollernes, toldgrænsekontrollernes eller bådpatruljernes foranstaltning.

Omvendt kan mandskab, der ellers varetager en del af toldbetjenttjenesten ved de store overgangssteder, afgives til patruljering, f. eks. i tilfælde hvor der ønskes assistance til hurtig pågribelse af efterlyste personer. Sådanne udlån kan baseres på ekstratjeneste, således at tjenesten ved overgangsstedet ikke lider afbræk; i presserende situationer kan mandskab dog udlånes på bekostning af ekspeditionseffektiviteten og/eller ekspeditionstiden ved overgangsstedet.

Den centrale ledelse træffer afgørelsen om de nævnte udlån efter behovet ved de enkelte tjenestesteder og foretager herved en afvejning af på den ene side det aktuelle behov for afviklingen af trafikken ved overgangsstederne og i havnene, og på den anden side hensynet til en tilstrækkelig intensiv patruljetjeneste.

C. 3-etatsordningen.

Som tidligere nævnt foretages de til toldgrænsekorpset henlagte toldforretninger på toldvæsenets vegne, d. v. s. under den pågældende toldforvalters ledelse og ansvar, og de til korpset henlagte paskontrolopgaver på politiets vegne, d. v. s. under den pågældende politimesters ledelse og ansvar. Korpset har ledelsen og ansvaret for patruljetjenesten; når patruljen konstaterer overtrædelser af toldlovgivningen, overgives sagen imidlertid til det pågældende toldkammer, ligesom pågrebne grænseoverløbere overgives til nærmeste politistation.

Den enkelte tjenestemand af grænsebetjentgruppen kan i modsætning til sine kolleger i de to andre etater varetage en tjeneste, der henhører under én, to eller alle tre etater.

Ved at samle en flerhed af opgaver hos én tjenestemand opnås en optimal udnyttelse af arbejdskraften på disse tjenestesteder.

Dette princip var allerede udtrykt i redegørelsen fra 1956, hvor det blev forudsat, at det i videst muligt omfang skulle overdrages den enkelte tjenestemand at varetage såvel told- som paskontrol, således at der ikke stationeres tjenestemænd fra flere af de i betragtning kommende etater på samme tjenestested, medmindre dette af tjenstlige grunde måtte være absolut påkrævet.

Som tidligere nævnt overtog korpsets personale i 1962 paskontroltjenesten ved Pebersmark og Møllehus. Overtagelsen indebar en personalebesparelse for staten som helhed, og ordningen har fungeret tilfredsstillende.

Ved de overgangssteder, der er åbne for international persontrafik, varetages paskontrollen af politibetjente. Tidligere foregik paskontrollen på disse steder oftest indendørs, og det var derfor nødvendigt, at der forefandtes personale på vejen til at vise trafikanterne til rette. Denne opgave varetoges som regel alene af grænsebetjentene, og det kunne ikke undgås, at disse grænsebetjente, hvis kolleger andre steder varetog hele paskontrollen, fandt, at arbejdet var ukvalificeret i forhold til deres uddannelse. Dette forhold er senere ændret, og grænsebetjentene ved de internationale overgangssteder deltager nu i langt højere grad i toldtjenesten.

Ved Kollund Mole og i Rudbøl ledes og udføres al toldkontrol således af grænsebetjentene. Det samme er tilfældet i Sæd uden for ekspeditionstiden.

I Sæd inden for ekspeditionstiden samt ved de helt store overgangssteder, Kruså og Oksevejen, udfører grænsebetjentene toldvisitationen på vejen, altså stort set det samme arbejde som toldbetjente. Arbejdet her, der

ligesom tjenesten på Padborg og Tønder banegårde foregår under ledelse af holdledere fra korpset, svarer til grænsebetjentenes uddannelse.

Om tjenesten i havnene, Sønderborg, Egernsund og Gråsten, udtalte 1958-betænkningen, at den hidtidige ordning, hvorefter en del af toldbetjent-tjenesten blev varetaget af grænsebetjentene, skulle ændres, således at tjenesten i de enkelte havne fremtidig skulle varetages enten alene af toldbetjente eller af grænsebetjente.

Denne udtalelse har sin baggrund i de problemer, der generelt set, altså både ved overgangsstederne og i havnene, kan opstå, når personale fra to etater skal udføre samme arbejde.

Den foreslåede nyordning for havnene er imidlertid endnu ikke blevet gennemført, og tjenesten i de enkelte havne udføres således stadig af såvel grænsebetjente som toldbetjente. Dette har givet anledning til utilfredshed, bl. a. fordi de to personalegrupper ikke er helt ligestillede. I Egernsund bestrides tjenesten således stadig (jfr. kap. VI.) af en toldbetjentformand og en grænsebetjent. I Sønderborg havn er de to grupper ikke i turnus, idet der ikke er pålagt dem samme opgaver. Hertil kommer, at inkvireringen af større fartøjer, der kræver mere mandskab end den faste stab ved havnen, foregår ved hjælp af hold fra korpsets automobilpatruljer; inkvireringen ledes af toldbetjentpersonalet. Det er nærliggende at antage, at disse vanskeligheder kun kan løses fuldstændigt, såfremt alle de tjenstgørende de pågældende steder tilhører én etat, jfr. nærmere herom i kap. VII.

VI.

BAGGRUNDEN FOR UDVALGETS NEDSÆTTELSE.

A. Nyordningen af den centrale toldstyrelse pr. 1. april 1965.

Ved en omorganisering pr. 1. april 1965 af den centrale toldstyrelse blev toldvæsenets personaleadministration samt hele den praktiske administration - den regelanvendende virksomhed - af bestemmelserne i told- og forbrugsafgiftslovgivningen henlagt til det nyoprettede direktorat for toldvæsenet. Også den praktiske udformning af de toldmæssige opgaver, som toldgrænsekorpset varetager, var derfor fra den nævnte dato omfattet af tolddirektoratets myndighedsområde.

Toldgrænsekorpset bevarede imidlertid sin stilling som en selvstændig styrelse under finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter, og ønsker og henvendelser fra toldgrænsekorpsets personaleorganisation, Grænsekorpsforeningen, kunne derfor kun fremsættes over for og forhandles med tolddepartementet.

B. Forhandlingerne med Grænsekorpsforeningen i juli-august 1965.

I skrivelser til og ved forhandlinger med finansministeren og tolddepartementet i juli og august måned 1965 anmodede Grænsekorpsforeningen om, at der måtte blive truffet foranstaltninger til at fastlægge fastere rammer

for toldgrænsekorpsets struktur og forretningsområde.

Med udgangspunkt bl. a. i, at tolddirektoratet havde opslået en stilling som toldbetjentformand i Egernsund til afløsning af en afgået toldbetjentformand, således at der stadig ville være tjenestemænd fra begge etater ved denne toldkontrol, og under henvisning til de foran under kap. V. beskrevne forhold i Sønderborg havn, anførte organisationen, at det måtte befrygtes, at kompentencemæssige hensyn i det lange løb ville medføre en risiko for, at korpset reduceredes til en slags hjælpetoldkorps og hjælpepolitikorps uden egentlige præciserede og selvstændige beføjelser.

Organisationen henviste endvidere til, at toldgrænsekorpsets styrelse ikke længere havde indflydelse på den personelle politik og den praktiske udformning af toldkontrollen ved grænsen eller rationaliseringen og moderneseringen af toldetaten i toldgrænsekorpsets arbejdsområde.

Man havde forståelse for det af departementet indtagne standpunkt, hvorefter departementet ikke kunne gå ind for, at der blev foretaget sådanne ændringer i kompetencefordelingen mellem departementet og tolddirektoratet, at kompetencen med hensyn til toldgrænsekorpsets arbejdsopgaver overflyttedes fra direktoratet til departementet, og at det naturligste derfor måtte være, at toldgrænsekorpset ligesom toldvæsenet blev henlagt under direktoratet for toldvæsenet.

På denne baggrund ønskede organisationen, at toldgrænsekorpsets struktur og forretningsområde,, der hidtil havde været baseret på de i 1958-betænkningen fastlagte retningslinier, på ny blev gjort til genstand for overvejelse.

C. Finansministerens afgørelse af 8. september 1965.

I den i indledningen til nærværende betænkning citerede skrivelse af 8. september 1965 meddelte finansministeren herefter Grænsekorpsforeningen, at det var besluttet at overflytte toldgrænsekorpset fra departementet for told- og forbrugsafgifter til direktoratet for toldvæsenet, og at nedsætte et udvalg til overvejelse af de spørgsmål, der måtte rejse sig i forbindelse med overflytningen.

VII.

TILHØRSFORHOLDETS INDHOLD.

A. Problemstillingen.

1. Ifølge kommissoriet skal udvalget behandle spørgsmålet om korpsets bestående som selvstændig etat efter den besluttede overførsel fra finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter, til direktoratet for toldvæsenet.

Udvalget skal således undersøge, hvorvidt administrationen af de opgaver, der hidtil har påhvilet korpset, stadig bør varetages af en selvstændig organisation med egen ledelse, der herefter henlægges til direktoratet for toldvæsenet, eller om korpset bør inkorporeres i toldvæsenet, således at administrationen af dets opgaver fremtidig varetages af toldvæsenets organer.

Udvalget skal endvidere undersøge de spørgsmål af tjenstlig, økonomisk og anden art, som den besluttede overførsel måtte rejse, d. v. s. de overgangsordninger, som findes nødvendige i tidsrummet fra overførelsen, indtil den fremtidige organisationsform kan gennemføres fuldt ud.

2. Korpsets opretholdelse som selvstændig etat efter overførelsen må indebære, at korpsledelsen bibeholdes og - på lige fod med de forskellige toldkamre - henlægges direkte under direktoratet for toldvæsenet for så vidt angår det arbejdsområde, som korpset varetager i dag, eller som direk-

toratet måtte henlægge til det efter overførelsen.

En videreførelse af korpset som en selvstændig etat vil medføre, at der efter en vis tilpasningsperiode må genoptages særskilt rekruttering til korpset, at der skal gennemføres en særlig uddannelsesordning for dets personale, samt betyde, at grænsekontrollen og de funktioner, der knytter sig hertil, fortsat skal fordeles mellem tjenestemænd fra tre etater.

3. En inkorporering af korpset i toldvæsenet vil derimod betyde, at de af korpset hidtil varetagne opgaver henlægges til toldvæsenets stedlige organer, d. v. s. de toldsteder, hvis distrikter omfatter grænseområdet, og at korpsets selvstændige administration, herunder personaleforvaltningen og den økonomiske forvaltning, nedlægges og overtages af de pågældende grænsetoldkamre.

Denne forøgelse af grænsetoldkamrenes opgaver kan indebære, at toldvæsenets organisation i grænseområdet til en vis grad må ændres. Det gælder navnlig patruljetjenesten, hvis organisation bygger på, at korpsets stedlige kompetence omfatter hele grænseområdet på tværs af de nuværende tolddistrikter.

Ved en inkorporering ophører den særlige personalerekruttering til korpset, og fremtidige nyansættelser af personale til varetagelse af grænsetjenesten, herunder såvel toldtjenesten som den særlige patruljetjeneste, må finde sted efter de almindelige regler for antagelse af det tilsvarende personale i toldvæsenet, in casu toldbetjent-aspiranter.

For den del af toldbetjentpersonalet, der i så fald skal varetage denne grænsetjeneste, sker **der således en** udvidelse af det traditionelle arbejdsområde **for** toldbetjentgruppen. Det behov for ekstrauddannelse, som denne udvidelse (paskontrol, "den lille grænsetrafik"m. v.) medfører, vil imid-

lertid kunne dækkes ved specialkurser for de toldbetjente, der skal gøre tjeneste i grænseområdet.

4. For så vidt angår det nuværende korpspersonale må udvalget udstikke hovedlinier for en løsning af de problemer, der - såfremt korpset inkorporeres i toldvæsenet - vil opstå med hensyn til integrationsgraden i toldvæsenets nuværende personalestyrke, uddannelse, avancement og stedlige tjenesteplacering. Det vil sikkert være hensigtsmæssigt, at der senere i direktoratet nedsættes et udvalg, der i sammenhæng med den praktiske inkorporering og på grundlag af de af udvalget anførte retningslinier søger opstillet de nærmere regler for løsning af de forskellige problemer.

Endelig må der tages stilling til, om de for det nuværende korpspersonale gældende særregler med hensyn til udnævnelsesret samt afskedigelses- og pensioneringsbestemmelser, jfr. § 115 i lov om normering og klassificering af statstjenestemandsstillinger, skal ophæves og erstattes med de for statens tjenestemænd, herunder tjenestemænd i toldvæsenet, almindeligt gældende regler.

B. Organisationernes forslag.

Med skrivelse af 28. maj 1966 til udvalget har Grænsekorpsforeningen og Dansk Toldtjenestemands Forbund, som i henhold til lønningslovens § 21 er forhandlingsberettigede etatsorganisationer for henholdsvis grænsebetjentgruppen og toldbetjentgruppens personale, fremsendt "Forslag til nyordning af toldgrænsekorpsets tjenstlige og organisationsmæssige forhold i forbindelse med korpsets overflytning til tolddirektoratet". Såvel skrivelsen som forslaget er optrykt sona bilag 1 til nærværende betænkning.

I henvendelsen peger organisationerne på, at den omskiftelighed, som gennem længere tid har præget toldgrænsekorpsets forhold, . har fremkaldt en vis utryghedsfølelse blandt korpsets personale. Det er derfor særdeles magtpåliggende for organisationerne, at der nu søges tilvejebragt en ordning, som vil kunne stabilisere toldgrænsekorpsets forhold også på længere sigt. Med dette formål går foreningerne ind for, at toldgrænsekorpset samtidig med overflytningen til direktoratet for toldvæsenet inkorporeres i toldetaten.

Forslaget begrundes i øvrigt med, at langt den overvejende del af toldgrænsekorpsets tjenesteopgaver kan sidestilles med de kontrol- og bevogtningsopgaver, som varetages af toldvæsenets tjenestemænd i den øvrige del af landet.

Organisationernes forslag kan sammenfattes således:

1. Toldgrænsekorpset henføres snarest muligt til direktoratet for toldvæsenet, således at korpset fra overførselstidspunktet ophæves som selvstændig administrativ institution, og dets personale inkorporeres i toldetaten.

2. Den særlige rekruttering til korpset ophører fra overflytningstidspunktet, og fremtidige nyansættelser af personale til grænsetjenesten finder herefter sted efter de almindelige regler for antagelse af toldbetjent-aspiranter.

3. Som følge af overførelsen bør der ikke ske ændringer i tjenesteplaceringen for de nuværende ansatte i henholdsvis toldvæsenet og toldgrænsekorpset. Det hidtidige grænsekorpspersonale må principielt forblive i dets nuværende tjenesteområde, idet det dog tilstræbes snarest at pålægge dette personale yderligere toldtjeneste samtidig med, at der skabes mulighed for, at de mere politiprægede opgaver fortsat kan varetages af dette.

Der kan også på dette område blive tale om overgangsordninger.

B. Organisationernes forslag.

Organisationerne har i deres forslag af 28. maj 1966 udtrykt ønske om, "at de mere politiprægede opgaver (anholdelsesmyndigheden over for grænseoverløbere samt paskontrollen ved visse grænseovergangssteder m. m.) fortsat kan varetages af det hidtidige toldgrænsekorpspersonale, d. v. s. at disse tjenesteopgaver må overføres til toldvæsenet samtidig med toldgrænsekorpsets inkorporering i toldetaten".

C. Udvalgets bemærkninger.

1. Toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet vil ikke med hensyn til selve arbejdets udførelse i sig selv influere på den nugældende paskontrolordning. Sålænge de pågældende overgangssteder ikke er åbne for international persontrafik, kan paskontrollen varetages af det personale, som er uddannet til denne tjeneste, senere af toldbetjentpersonale, der har gennemgået et specialkursus med henblik på paskontroltjeneste. For så vidt angår ansvarsplaceringen for det daglige arbejde bør der mellem justitsministeriet og direktoratet for toldvæsenet træffes nærmere aftale herom.

2. Toldgrænsekorpset varetager en række andre politimæssige opgaver, der i større eller mindre grad er en del af eller nært knyttet til den toldvæsenet i henhold til toldlovens §§6, 11 og 52, påhvilende kontrol med vareførslen og bekæmpelse af smugleri, jfr. beskrivelsen af disse opgaver i kap. IV, s. 44 ff, samt omtalen af patruljetjenestens resultater i kap. V, s. 52 ff.

Det har under udvalgsarbejdet - ligesom i betænkningen af 1958 - været diskuteret, om politiet ved den givne lejlighed skulle overtage disse eller en del af disse politiopgaver, ud fra det synspunkt at politiet med hensyn til personel, udstyr og erfaring bedre end andre etater er rustet til at varetage sådanne opgaver.

Opgavernes løsning kan imidlertid ikke betragtes isoleret, når deres varetagelse indgår som en integreret del af et gennem lang tid indarbejdet samlet system, hvor det er naturligt at lægge hovedvægten på løsningen af toldopgaverne.

Det vil således være belastende for den hidtil praktiserede udnyttelse af den for løsningen af toldopgaverne nødvendige mandskabsstyrke og for personalefleksibiliteten mellem bemandingen af overgangsstederne og patruljerne, såfremt opgaver, der mest hensigtsmæssigt varetages sammen med kontrollen af vareførslen, f. eks. observation for og pågribelse af grænseoverløbere, skulle udskilles til varetagelse af politiets tjenestemænd.

Disse synspunkter gælder imidlertid ikke i lige høj grad for alle de politimæssige opgaver, som toldgrænsekorpset i dag varetager. Opgaver, der kræver mandskab ud over det til selve grænsebevogtningen fornødne, og som i stedlig henseende ikke er knyttet til denne, f. eks. eftersøgning af efterlyste personer eller motorkøretøjer uden for de ruter, bilpatruljen må følge for at overvåge selve grænsen, bør principielt ikke belaste toldvæsenets arbejde, men overtages af politiet.

Hvorvidt en sådan overtagelse af baglandspatruljeringen kan finde sted i nær tilknytning til toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet, vil imidlertid afhænge af, i hvilket omfang der skabes basis for, at det nuværende korpspersonale inkorporeres i toldetaten og derved kan tildeles yderligere toldmæssige opgaver. Hvis korpset derimod skulle bibeholdes

som en isoleret gruppe i toldvæsenet, jfr. kap. VII, s. 67 , kan de nævnte opgaver først overføres til politiet i takt med, at der ved naturlig afgang i korpsets personale kan ske reduktion af styrken.

3. Af hensyn til tjenestens særlige karakter og personalets personlige sikkerhed er grænsebetjentene forsynet med pistol.

Ligesom andre civile statsmyndigheder er toldgrænsekorpset ifølge våbenlovens § 9, stk. 1, fritaget for at indhente justitsministeriets tilladelse til at have våben. Det kan overlades til det tidligere omhandlede overgangsudvalg at tage stilling til, i hvilket omfang personale, der skal varetage korpsets hidtidige opgaver, skal forsynes med tjenestepistol.

4. Som omtalt i kap. II er bestemmelsen i retsplejelovens § 118 indføjet i loven i 1936 med henblik på indgåelse af en bistandsaftale mellem politiet og grænsegendarmeriet til imødegåelse af eventuelle uroligheder i anledning af den særlige politiske situation i Tyskland.

Da der ikke er fastsat nærmere regler for bistanden, og da en regel herom ikke skønnes nødvendig for, at toldvæsenet i givet fald kan bistå med løsning af politimæssige opgaver, er udvalget af den opfattelse, at retsplejelovens § 118, stk. 1, kan udgå ved en kommende revision af loven.

IX.

DEN FREMTIDIGE ORGANISATION.

A. Problemstillingen.

Som nævnt i kap. VII vil en inkorporering først og fremmest indebære, at de af korpset hidtil varetagne opgaver henlægges til toldvæsenets stedlige organer, grænsetoldstederne, og indpasses i den organisatoriske opbygning, som disse organer har eller vil få.

1. Toldvæsenets organisation.

Om grænsetoldstedernes nuværende organisation henvises til kap. IV.

Om den forventede fremtidige organisation foreligger en af toldvæsenets rationaliseringsudvalg i februar 1967 afgiven betænkning, hvoraf bl. a. fremgår:

Væsentlige dele af toldarbejdet tænkes samlet under større administrative enheder. Koncentrationen foreslås for provinsens vedkommende gennemført ved 26 af de nuværende 78 toldkamre. Disse 26 større toldkamre benævnes distriktstoldkamre. Distriktstoldkamrene skal dække hele provinsområdet også for så vidt angår kontrollen med forbrugsafgifterne, den mobile bevogtningstjeneste samt toldvæsenets regnskabsførelse. Med henblik på varetagelsen af disse opgaver skal distriktstoldkamrene organiseres i afdelinger, hvis antal skal rette sig efter arbejdets omfang. Der vil højst blive tale om 4 afdelinger, nemlig 1 for administration, 1 for ekspedition, 1 **for** virksomhedskontrol og 1 **for** bevogtningsopgaver.

Der kan også på dette område blive tale om overgangsordninger.

B. Organisationernes forslag.

Organisationerne har i deres forslag af 28. maj 1966 udtrykt ønske om, "at de mere politiprægede opgaver (anholdelsesmyndigheden over for grænseoverløbere samt paskontrollen ved visse grænseovergangssteder m. m.) fortsat kan varetages af det hidtidige toldgrænsekorpspersonale, d. v. s. at disse tjenesteopgaver må overføres til toldvæsenet samtidig med toldgrænsekorpsets inkorporering i toldetaten".

C. Udvalgets bemærkninger.

1. Toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet vil ikke med hensyn til selve arbejdets udførelse i sig selv influere på den nugældende paskontrolordning. Sålænge de pågældende overgangssteder ikke er åbne for international persontrafik, kan paskontrollen varetages af det personale, som er uddannet til denne tjeneste, senere af toldbetjentpersonale, der har gennemgået et specialkursus med henblik på paskontroltjeneste. For så vidt angår ansvarsplaceringen for det daglige arbejde bør der mellem justitsministeriet og direktoratet for toldvæsenet træffes nærmere aftale herom.

2. Toldgrænsekorpset' varetager en række andre politimæssige opgaver, der i større eller mindre grad er en del af eller nært knyttet til den toldvæsenet i henhold til toldlovens §§6, 11 og 52, påhvilende kontrol med vareførslen og bekæmpelse af smugleri, jfr. beskrivelsen af disse opgaver i kap. IV, s. 44 ff, samt omtalen af patruljetjenestens resultater i **kap.** V, s. 52 ff.

Det har under udvalgsarbejdet - ligesom i betænkningen af 1958 - været diskuteret, om politiet ved den givne lejlighed skulle overtage disse eller en del af disse politiopgaver, ud fra det synspunkt at politiet med hensyn til personel, udstyr og erfaring bedre end andre etater er rustet til at varetage sådanne opgaver.

Opgavernes løsning kan imidlertid ikke betragtes isoleret, når deres varetagelse indgår som en integreret del af et gennem lang tid indarbejdet samlet system, hvor det er naturligt at lægge hovedvægten på løsningen af toldopgaverne.

Det vil således være belastende for den hidtil praktiserede udnyttelse af den for løsningen af toldopgaverne nødvendige mandskabsstyrke og for personalefleksibiliteten mellem bemandingen af overgangsstederne og patruljerne, såfremt opgaver, der mest hensigtsmæssigt varetages sammen med kontrollen af vareførslen, f. eks. observation for og pågribelse af grænseoverløbere, skulle udskilles til varetagelse af politiets tjenestemænd.

Disse synspunkter gælder imidlertid ikke i lige høj grad for alle de politimæssige opgaver, som toldgrænsekorpset i dag varetager. Opgaver, der kræver mandskab ud over det til selve grænsebevogtningen fornødne, og som i stedlig henseende ikke er knyttet til denne, f. eks. eftersøgning af efterlyste personer eller motorkøretøjer uden for de ruter, bilpatruljen må følge for at overvåge selve grænsen, bør principielt ikke belaste toldvæsenets arbejde, men overtages af politiet.

Hvorvidt en sådan overtagelse af baglandspatruljeringen kan finde sted i **nær** tilknytning til toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet, vil imidlertid afhænge af, i hvilket omfang der skabes basis for, at det nuværende korpspersonale inkorporeres i toldetaten og derved kan tildeles yderligere toldmæssige opgaver. Hvis korpset derimod skulle bibeholdes

som en isoleret gruppe i toldvæsenet, jfr. kap. VII, s. 67 , kan de nævnte opgaver først overføres til politiet i takt med, at der ved naturlig afgang i korpsets personale kan ske reduktion af styrken.

3. Af hensyn til tjenestens særlige karakter og personalets personlige sikkerhed er grænsebetjentene forsynet med pistol.

Ligesom andre civile statsmyndigheder er toldgrænsekorpset ifølge våbenlovens § 9, stk. 1, fritaget for at indhente justitsministeriets tilladelse til at have våben. Det kan overlades til det tidligere omhandlede overgangsudvalg at tage stilling til, i hvilket omfang personale, der skal varetage korpsets hidtidige opgaver, skal forsynes med tjenestepistol.

4. Som omtalt i kap. II er bestemmelsen i retsplejelovens § 118 indføjet i loven i 1936 med henblik på indgåelse af en bistandsaftale mellem politiet og grænsegendarmeriet til imødegåelse af eventuelle uroligheder i anledning af den særlige politiske situation i Tyskland.

Da der ikke er fastsat nærmere regler for bistanden, og da en regel herom ikke skønnes nødvendig for, at toldvæsenet i givet fald kan bistå med løsning af politimæssige opgaver, er udvalget af den opfattelse, at retsplejelovens § 118, stk. 1, kan udgå ved en kommende revision af loven.

IX.

DEN FREMTIDIGE ORGANISATION.

A. Problemstillingen.

Som nævnt i kap. VII vil en inkorporering først og fremmest indebære, at de af korpset hidtil varetagne opgaver henlægges til toldvæsenets stedlige organer, grænsetoldstederne, og indpasses i den organisatoriske opbygning, som disse organer har eller vil få.

1. Toldvæsenets organisation.

Om grænsetoldstedernes nuværende organisation henvises til kap. IV.

Om den forventede fremtidige organisation foreligger en af toldvæsenets rationaliseringsudvalg i februar 1967 afgiven betænkning, hvoraf bl. a. fremgår:

Væsentlige dele af toldarbejdet tænkes samlet under større administrative enheder. Koncentrationen foreslås for provinsens vedkommende gennemført ved 26 af de nuværende 78 toldkamre. Disse 26 større toldkamre benævnes distriktstoldkamre. Distriktstoldkamrene skal dække hele provinsområdet også for så vidt angår kontrollen med forbrugsafgifterne, den mobile bevogtningstjeneste samt toldvæsenets regnskabsførelse. Med henblik på varetagelsen af disse opgaver skal distriktstoldkamrene organiseres i afdelinger, hvis antal skal rette sig efter arbejdets omfang. Der vil højst blive tale om 4 afdelinger, nemlig 1 for administration, 1 for ekspedition, 1 for virksomhedskontrol og 1 for bevogtningsopgaver.

2 af distriktstoldkamrene udskiller sig imidlertid fra de øvrige 24 ved deres specielle arbejdsopgaver. Disse 2 toldkamre skal således udelukkende beskæftige sig med grænsekontrol og funktioner i forbindelse hermed, f. eks. fortoldning, forsendelse o. lign. Det ene skal varetage kontrollen i Rødbyhavn„ medens det andet skal tage sig af grænseforretninger langs hele landegrænsen.

For det sønderjydske grænseområde vil ordningen betyde, at der oprettes et stordistrikt omfattende de toldområder, der i dag hører under toldkamrene i Sønderborg, Gråsten, Kruså, Padborg og Tønder, jfr. toldkortet bilag 4. Inden for dette stordistrikt deles toldvæsenets arbejde mellem 2 distriktstoldkamre, 1 i Sønderborg og 1 i Padborg. Arbejdsfordelingen skal efter planerne være følgende:

Sønderborg distriktstoldkammer:

Alle forbrugsafgiftsforretninger for hele stordistriktet. Endvidere alle told- og regnskabsforretninger for hele området bortset fra sådanne forretninger, der vedrører person- og varetrafikken ved landegrænsen.

Padborg distriktstoldkammer:

Alle toldvæsenets nuværende opgaver i forbindelse med person- og varetrafik over hele landegrænsen samt det centrale toldregnskab for de nævnte forretninger. Opgaverne ved Padborg distriktstoldkammer vil i så fald blive meget omfattende. Toldkamret vil blive det største i landet for så vidt angår toldekspeditioner.

Bevogtningsopgaverne må ud over den hidtidige grænse- og kystkontrol udvides til at omfatte hele det sønderjydske stordistrikt, bortset fra den stationære havnekontrol,og toldkamrene i Sønderborg, herunder Augustenborg, og i Gråsten, herunder Egernsund, samt i Havneby under Tønder toldkammer.

2. Grænsebevogtningens indpasning i toldvæsenets organisation.

Den toldtjeneste, der i dag varetages af korpsets personale ved toldstederne, toldkontrollerne og grænsekontrollerne, og som udgør en væsentlig del af korpsets opgaver, foregår allerede under den pågældende toldstedschefs ledelse og ansvar. Ved korpsets inkorporering i toldvæsenet sker der således ikke nogen ændring heri.

Organisationen af patruljetjenesten bygger derimod på, at korpset har en selvstændig ledelse, og at dets stedlige kompetence i henseende til patruljetjenesten omfatter hele grænseområdet på tværs af de nuværende 5 tolddistrikter. Udvalget skal derfor tage stilling til, hvorvidt en central ledelse af patruljetjenesten skal bevares, og i bekræftende fald hvorledes den kan indpasses t toldvæsenets organisation.

Korpsets administration, herunder den økonomiske forvaltning og administrationen af godt 100 tjeneste- og lejeboliger, Kollund Mole samt tjenestelokaliteter, skal som en følge af inkorporeringen henlægges til de pågældende toldkamre, i givet fald vedkommende distriktstoldkammer.

B. Organisationernes forslag.

Organisationernes forslag om, at der ikke som følge af korpsets henførelse under tolddirektoratet bør ske ændringer i tjenesteplaceringen, men at det hidtidige korpspersonale principielt skal forblive i dets nuværende tjenesteområde, vil blive behandlet i det følgende kapitel. Forslaget vedrører dog den fremtidige organisation i det omfang, indpasning af korpsets opgaver i toldvæsenets stedlige organisation vil medføre flytning af tjenestesteder.

C. Udvalgets bemærkninger.

Som ovenfor anført vil indpasningen af den væsentligste del af toldgrænsekorpsets arbejdsopgaver, toldtjenesten, ikke i sig selv medføre nogen ændring af den nuværende organisation af grænsetjenesten og ej heller flytning af tjenestesteder.

For så vidt angår patruljetjenesten finder udvalget det væsentligt, at denne tjenestes bevægelighed på tværs af de nuværende 5 tolddistrikter bibeholdes gennem en central ledelse, dels af hensyn til denne tjenestes særlige karakter, dels for at opnå den bedst mulige udnyttelse af den personalestyrke, der til enhver tid er til rådighed for grænsebevogtningen.

Med hensyn til placeringen af patruljetjenestens ledelse vil udvalget pege på Padborg toldkammer som det mest centralt beliggende toldsted i den nuværende toldkammerstruktur. Indpasningen af en centralt ledet patruljetjeneste vil dog bedst kunne ske i den påtænkte fremtidige struktur, hvor hele patrulje- og inkvireringstjenesten kan henlægges til Padborg distriktstoldkammers afdeling for distriktskontrol, der netop som arbejdsområde tænkes tillagt stort set al mobil grænsebevogtning i det sønderjydske stordistrikt.

Bevarelsen af en central ledelse må imidlertid medføre, at radiostationen, der udgør den tekniske forudsætning for praktiseringen af en central ledelse, fysisk flyttes til det toldkammer, hvortil patruljeledelsen henlægges.

Den ovenfor skitserede henlæggelse af alle sider af grænsekorpsets centrale ledelse til eksisterende organer i toldvæsenet eller til centrale dele af toldvæsenets fremtidige organisation i grænseområdet vil i sig selv betyde en rationalisering og billiggørelse af driften af grænsebevogtningen.

X.

TJENESTEPLACERINGEN.

A. Problemstillingen.

Efter toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet vil rekruttering af personale til grænsetjenesten ske over den eksisterende aspirantordning for toldbetjente. Det betyder, at nyansat personale i overensstemmelse med de almindelige ansættelsesvilkår for toldbetjentpersonale vil kunne placeres overalt i landet.

Af det nuværende korpspersonale vil ved selve inkorporeringen alene det ved administrationen og radiostationen i Gråsten tjenestegørende personale - i alt 9 personer - skulle skifte tjenestested, jfr. den i foregående kapitel omhandlede organisatoriske indpasning; for resten af korpspersonalet - ca. 250 mand - vil inkorporeringen ikke i sig selv betyde nogen ændring i tjenesteplaceringen.

Da toldgrænsekorpset hidtil udelukkende har været knyttet til det sønderjydske grænseområde, og da store dele af korpspersonalet derfor må føle sig stærkt bundet til grænselandet, har udvalget drøftet, hvorvidt det burde sikres det nuværende korpspersonale fremover at kunne forblive i dets nuværende tjenesteområde.

2 af distriktstoldkamrene udskiller sig imidlertid fra de øvrige 24 ved deres specielle arbejdsopgaver. Disse 2 toldkamre skal således udelukkende beskæftige sig med grænsekontrol og funktioner i forbindelse hermed, f. eks. fortoldning, forsendelse o. lign. Det ene skal varetage kontrollen i Rødbyhavn, medens det andet skal tage sig af grænseforretninger langs hele landegrænsen.

For det sønderjydske grænseområde vil ordningen betyde, at der oprettes et stordistrikt omfattende de toldområder, der i dag hører under toldkamrene i Sønderborg, Gråsten, Kruså, Padborg og Tønder, jfr. toldkortet bilag 4. Inden for dette stordistrikt deles toldvæsenets arbejde mellem 2 distriktstoldkamre, 1 i Sønderborg og 1 i Padborg. Arbejdsfordelingen skal efter planerne være følgende:

Sønderborg distriktstoldkammer:

Alle forbrugsafgiftsforretninger for hele stordistriktet. Endvidere alle told- og regnskabsforretninger for hele området bortset fra sådanne forretninger, der vedrører person- og varetrafikken ved landegrænsen.

Padborg distriktstoldkammer:

Alle toldvæsenets nuværende opgaver i forbindelse med person- og varetrafik over hele landegrænsen samt det centrale toldregnskab for de nævnte forretninger. Opgaverne ved Padborg distriktstoldkammer vil i så fald blive meget omfattende. Toldkamret vil blive det største i landet for så vidt angår toldekspeditioner.

Bevogtningsopgaverne må ud over den hidtidige grænse- og kystkontrol udvides til at omfatte hele det sønderjydske stordistrikt, bortset fra den stationære havnekontrol,og toldkamrene i Sønderborg, herunder Augustenborg, og i Gråsten, herunder Egernsund, samt i Havneby under Tønder toldkammer.

2. Grænsebevogtningens indpasning i toldvæsenets organisation.

Den toldtjeneste, der i dag varetages af korpsets personale ved toldstederne, toldkontrollerne og grænsekontrollerne, og som udgør en væsentlig del af korpsets opgaver, foregår allerede under den pågældende toldstedschefs ledelse og ansvar. Ved korpsets inkorporering i toldvæsenet sker der således ikke nogen ændring heri.

Organisationen af patruljetjenesten bygger derimod på, at korpset har en selvstændig ledelse, og at dets stedlige kompetence i henseende til patruljetjenesten omfatter hele grænseområdet på tværs af de nuværende 5 tolddistrikter. Udvalget skal derfor tage stilling til, hvorvidt en central ledelse af patruljetjenesten skal bevares, og i bekræftende fald hvorledes den kan indpasses t toldvæsenets organisation.

Korpsets administration, herunder den økonomiske forvaltning og administrationen af godt 100 tjeneste- og lejeboliger, Kollund Mole samt tjenestelokaliteter, skal som en følge af inkorporeringen henlægges til de pågældende toldkamre, i givet fald vedkommende distriktstoldkammer.

B. Organisationernes forslag.

Organisationernes forslag om, at der ikke som følge af korpsets henførelse under tolddirektoratet bør ske ændringer i tjenesteplaceringen, men at det hidtidige korpspersonale principielt skal forblive i dets nuværende tjenesteområde, vil blive behandlet i det følgende kapitel. Forslaget vedrører dog den fremtidige organisation i det omfang, indpasning af korpsets opgaver i toldvæsenets stedlige organisation vil medføre flytning af tjenestesteder.

C. Udvalgets bemærkninger.

Som ovenfor anført vil indpasningen af den væsentligste del af toldgrænsekorpsets arbejdsopgaver, toldtjenesten, ikke i sig selv medføre nogen ændring af den nuværende organisation af grænsetjenesten og ej heller flytning af tjenestesteder.

For så vidt angår patruljetjenesten finder udvalget det væsentligt, at denne tjenestes bevægelighed på tværs af de nuværende 5 tolddistrikter bibeholdes gennem en central ledelse, dels af hensyn til denne tjenestes særlige karakter, dels for at opnå den bedst mulige udnyttelse af den personalestyrke, der til enhver tid er til rådighed for grænsebevogtningen.

Med hensyn til placeringen af patruljetjenestens ledelse vil udvalget pege på Padborg toldkammer som det mest centralt beliggende toldsted i den nuværende toldkammerstruktur. Indpasningen af en centralt ledet patruljetjeneste vil dog bedst kunne ske i den påtænkte fremtidige struktur, hvor hele patrulje- og inkvireringstjenesten kan henlægges til Padborg distriktstoldkammers afdeling for distriktskontrol, der netop som arbejdsområde tænkes tillagt stort set al mobil grænsebevogtning i det sønderjydske stordistrikt.

Bevarelsen af en central ledelse må imidlertid medføre, at radiostationen, der udgør den tekniske forudsætning for praktiseringen af en central ledelse, fysisk flyttes til det toldkammer, hvortil patruljeledelsen henlægges.

Den ovenfor skitserede henlæggelse af alle sider af grænsekorpsets centrale ledelse til eksisterende organer i toldvæsenet eller til centrale dele af toldvæsenets fremtidige organisation i grænseområdet vil i sig selv betyde en rationalisering og billiggørelse af driften af grænsebevogtningen.

X.

TJENESTEPLACERINGEN.

A. Problemstillingen.

Efter toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet vil rekruttering af personale til grænsetjenesten ske over den eksisterende aspirantordning for toldbetjente. Det betyder, at nyansat personale i overensstemmelse med de almindelige ansættelsesvilkår for toldbetjentpersonale vil kunne placeres overalt i landet.

Af det nuværende korpspersonale vil ved selve inkorporeringen alene det **ved** administrationen og radiostationen i Gråsten tjenestegørende personale - i alt 9 personer - skulle skifte tjenestested, jfr. den i foregående kapitel omhandlede organisatoriske indpasning; for resten af korpspersonalet - ca. 250 mand - vil inkorporeringen ikke i sig selv betyde nogen ændring i tjenesteplaceringen.

Da toldgrænsekorpset hidtil udelukkende har været knyttet til det sønderjydske grænseområde, og da store dele af korpspersonalet derfor må føle sig stærkt bundet til grænselandet, har udvalget drøftet, hvorvidt det burde **sikres** det nuværende korpspersonale fremover at kunne forblive i dets nuværende tjenesteområde.

dette område at ligestille toldgrænsekorpsets personale med toldbetjentgruppen.

B. Organisationernes forslag.

Organisationerne har foreslået

at korpspersonalet inkorporeres i toldetaten med de respektive for toldbetjentpersonalet i 3., 7., 10., 12. og 15. lønningsklasse gældende stillingsbetegnelser,

at det sikres, at de hidtidige avancementsmuligheder ikke forringes for de nuværende ansatte af begge personalekategorier, og at der skabes balance i forholdet mellem de to personalekategoriers normering, derved at antallet af opryknings stillinger for det hidtidige toldgrænsekorpspersonale forøges med i alt 22 - fortrinsvis i 7. lønningsklasse, samt

at der fastsættes nærmere regler, som kan forhindre gensidig "infiltration" i forbindelse med udnævnelser i ledige stillinger.

C. Udvalgets bemærkninger.

Ud fra den i kap. VII. omhandlede målsætning, at toldgrænsekorpset bør inkorporeres i toldvæsenet, er udvalget af den principielle opfattelse, at en fuldstændig integrering af korpspersonalet i toldetaten bør tilstræbes.

Udvalget finder endvidere, at overgangsperioden, hvor der successivt skal gives det nuværende korpspersonale samme retlige status som toldbetjentgruppen, bør være så kort som mulig.

1. Udvalget er enigt med organisationerne i, at korpspersonalets stillingsbetegnelser bør ændres til de for toldvæsenet i de pågældende lønningsklasser gældende. Ændringen bør finde sted samtidig med inkorporeringen som et første skridt på vejen til en udligning af forskellene mellem de to personalegrupper og dermed til gennemførelsen af den ønskede inkorporering.

2. Også en udligning af avancementsforskellene må anses for et væsentligt led i gennemførelsen af en inkorporering. Udvalget kan derfor tilslutte sig organisationernes principielle synspunkt: at der i forbindelse med korpsets overførelse bør skabes balance i forholdet mellem de to personalekategoriers normering.

En sådan udligning forudsætter, at udligningen netop sker som et led i inkorporeringen Denne forudsætning er imidlertid ikke tilstede, såfremt der - som foreslået af organisationerne - fortsat skal opretholdes særskilte normativer, der hindrer gensidig "infiltration" i forbindelse med udnævnelser til ledige stillinger.

Den af organisationerne foreslåede ordning, hvorefter der skal opretholdes 2 af hinanden uafhængige avancementssøjler, nemlig 1 for det nuværende grænsekorpspersonale og 1 for toldbetjentpersonalet, ville fjerne begrundelsen for at gennemføre en udligning af avancementsforskellene de 2 grupper imellem, idet den påpegede "infiltration" herved fuldstændig udelukkes. En varig særordning som den foreslåede ville desuden medføre, at en adskillelse også på andre områder måtte opretholdes. Den manglende fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af hele toldvæsenets fremtidige personale til alle etatens opgaver ville således bevirke, at grænsebevogtning i en betragtelig årrække frem i tiden skulle varetages af en fra det øvrige toldvæsen adskilt særlig afdeling - hvor hovedparten af personalet i dag er under 45 år. Særordningen ville endvidere hindre en rationalisering af gærnsebevogtningen på linie med den rationalisering, der

for tiden er i gang i toldvæsenet; personalet i en særlig grænsekorps-afdeling kunne derfor ikke forvente at blive delagtiggjort i denne og fremtidige rationaliseringer og deraf følgende arbejdsmæssige og stillingsmæssige forbedringer inden for toldvæsenet i øvrigt.

En adskillelse mellem de to personalegrupper, der i en årrække ville binde korpsets fremtidige styrelse, direktoratet for toldvæsenet, til at administrere en særordning for en del af toldvæsenet, ville følgelig udelukke muligheden for tildeling af yderligere toldtjeneste og dermed forhindre, at inkorporeringen fik et reelt indhold.

Udvalget er derfor af den opfattelse, at avancementsspørgsmålet alene bør løses ved i forbindelse med inkorporeringen at foretage en stillingsmæssig justering, der tilvejebringer en udligning af avancementsforskellene mellem de to grupper.

På grundlag af de i bilag 6-10 foretagne analyser af de nugældende avancementsforhold for de to grupper mener udvalget, at en afbalancering kan opnås ved at forbedre toldgrænsekorpsets normativ med følgende normeringer:

12 stillinger i 7. lønningsklasse,
7 " i 10.
1 stilling i 12. "

Et tilsvarende antal stillinger i 3. lønningsklasse nedlægges.

3. Såfremt korpspersonalet efter overførelsen til toldvæsenet arbejdsmæssigt, d. v. s. ved tildeling af yderligere toldtjeneste, ligestilles med toldbetjentpersonalet, vil der også være grundlag for en ligestilling med hensyn til adgangen til ekstraindtægter i henhold til toldvæsenets kompensationsordning.

XII.

UDDANNELSEN.

A. Problemstillingen.

1. Efter toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet vil rekruttering af personale til grænsetjenesten ske over den gældende aspirantordning for toldbetjentpersonale. Herved vil dette personale blive underkastet den almindelige uddannelse for toldbetjente. Der må imidlertid tages stilling til, om den særlige grænsetjeneste, der herefter skal varetages af toldbetjentgruppen, bør medføre en almindelig udvidelse af toldbetjentuddannelsen til at omfatte paskontrol m. v., eller om den uddannelse, som skal finde sted i forbindelse med denne særlige tjeneste, bør dækkes ved specialkurser for den del af toldbetjentpersonalet, der sættes ind i grænsebevogtningen.

2. For det nuværende korpspersonale vil inkorporeringen og den deraf følgende yderligere tildeling af toldopgaver indebære, at der vil opstå et behov for en ændret uddannelsesordning. Der skal tages stilling til, om inkorporeringen skal medføre, at toldgrænsekorpsets personale skal gennemgå den uddannelsesordning, som er gældende for toldbetjentgruppen, eller om uddannelsesspørgsmålet kan løses ved særlige kurser.

B. Organisationernes forslag.

Organisationerne har i deres forslag anført, at det bør tilstræbes snarest at pålægge toldgrænsekorpsets nuværende personale yderligere toldtjeneste, og at der i den forbindelse må etableres en passende supplerende toldfaglig uddannelse for dette personale. Organisationerne anfører imidlertid, at tilrettelæggelsen af denne uddannelse blandt flere andre spørgsmål, som rejser sig i tilknytning til overførelsen, bør overlades til det tidligere omtalte overgangsudvalg, der skal nedsættes i direktoratet for toldvæsenet.

C. Udvalgets bemærkninger.

1. For det fremtidige toldbetjentpersonale i grænsebevogtningen taler hensynet til omflytteligheden principielt for, at den almindelige toldbetjentuddannelse udvides med undervisning i paskontrol m. v. I betragtning af, at kun en mindre del af den samlede toldbetjentstyrke i praksis vil komme til at gøre grænsetjeneste, anser udvalget det imidlertid ikke for økonomisk forsvarligt at gennemføre en almindelig udvidelse af toldbetjentuddannelsen med et fag i grænsekontrol af samme omfang som den uddannelse, der i dag gives grænsebetjentene på dette område, nemlig 20 timer. Udvalget finder, at en passende løsning af dette problem vil kunne opnås, såfremt man inden for rammerne af den almindelige toldbetjentuddannelse - f. eks. i faget hverv uden for beskatningen (20 timers undervisning) - giver en grundorientering om paskontrol og grænsetjeneste.

For den del af toldbetjentpersonalet, som herefter sættes til tjeneste i grænsebevogtningen, kan der med udgangspunkt i denne grundorientering etableres en passende supplerende uddannelse.

Udvalget finder i øvrigt, at den nærmere udformning af de nævnte synspunkter bør overlades til det tidligere omtalte overgangsudvalg.

2. Inkorporeringen må efter udvalgets opfattelse principielt indebære, at det nuværende korpspersonale med tiden får nøjagtig samme uddannelse som toldbetjentene.

Udvalget finder, at den herefter nødvendige supplerende uddannelse af det nuværende korpspersonale mest hensigtsmæssigt vil kunne gennemføres som særlige supplerings-kurser, idet man herved bedst - også tidsmæssigt - kan samstemme de arbejdsmæssige og uddannelsesmæssige forudsætninger.

Udvalget er enigt med organisationerne i, at den nærmere tilrettelæggelse af de supplerende kurser bør overlades til det foreslåede overgangsudvalg.

XIII.

UDNÆVNELSESRETTEN OG FORHANDLINGSRETTEN.

Ifølge normerings- og klassificeringslovens § 115, stk. 1, udnævnes de til 3., 7., 10., 12. og 15. lønningsklasse hørende tjenestemænd, altså samtlige tjenestemænd i grænsebetjentgruppen, af departementschefen i departementet for told- og forbrugsafgifter.

I henhold til finansministerens resolution, jfr. den i kap. I. citerede skrivelse af 8. september 1965, blev der på tolddepartementets bidrag til normeringsloven for 1966-67 stillet forslag om, at udnævnelsesretten i § 115 overførtes til tolddirektøren som chef for direktoratet for toldvæsenet. Herved ville toldgrænsekorpset allerede på daværende tidspunkt have skiftet styrelse, over for hvilken grænsebetjentgruppens personaleorganisation, Grænsekorpsforeningen, herefter kunne have udøvet sin forhandlingsret, jfr. lønningslovens § 23.

I skrivelse af 18. november 1965 anmodede Grænsekorpsforeningen imidlertid om, at overførelsen af korpset måtte blive udsat, indtil udvalget havde afsluttet sine undersøgelser, således at der forinden kunne indledes forhandlinger om spørgsmål i forbindelse med overførelsen, og således at Grænsekorpsforeningen levnedes tid til nøje at overveje sin stilling. Finansministeren imødekom Grænsekorpsforeningens anmodning, og overførelsen af udnævnelsesretten stilledes derfor i bero.

Ved skrivelse af 6. maj 1966 meddelte Grænsekorpsforeningen, at den - efter at have overvejet sin stilling, og efter at have konstateret, at foreningen i den aktuelle situation ingen mulighed havde for at praktisere sin forhandlingsret eller opnå medindflydelse på den bebudede rationalisering i toldvæsenet - ønskede undersøgt, hvorvidt toldgrænsekorpsets overførsel til direktoratet snarest muligt kunne iværksættes derved, at tolddirektøren i praksis - indtil en lovændring kunne finde sted - fik udnævnelsesretten til de i normerings- og klassificeringslovens § 115 omhandlede stillinger. Undersøgelsen af mulighederne for en sådan overførsel af udnævnelsesretten uden lovændring endte imidlertid negativt.

Udvalget finder, at overførelsen nu bør iværksættes snarest muligt, derved at normerings- og klassificeringslovens afdeling 13. Toldgrænsekorpset, ophæves ved særlig lov, eventuelt ved en kommende normeringslov eller ny tjenestemandslov. Det i normerings- og klassificeringslovens afdeling 13, § 114, fastsatte normativ for korpset skal samtidig - med de i kap. XI foreslåede ændringer af stillingsbetegnelserne - indgå i lovens afdeling 14 c. Toldvæsenet, medens den omhandlede bestemmelse i § 115 om udnævnelsesretten bør bortfalde.

For fremtidige ansættelser gælder herefter normerings- og klassificeringslovens § 125, der for toldvæsenets vedkommende er i overensstemmelse med den almindelige regel i lønningslovens § 6, stk. 1, hvorefter bl. a. tjenestemænd i 3. og 7. lønningsklasse ansættes af styrelseschefen, medens tjenestemænd i 10., 12. og 15. lønningsklasse ansættes af ministeren.

Udvalget har bemærket, at Grænsekorpsforeningen og Dansk Toldtjenestemands Forbund i deres skrivelse af 28. maj 1966 har tilkendegivet, at de er enige om, at toldgrænsekorpsets personale samtidig med overførelsen optages i Dansk Toldtjenestemands Forbund efter nærmere forhandling mellem Grænsekorpsforeningen og forbundet. Udvalget går ud fra, at det øvrige personale (4) efter overførelsen vil være optagelsesberettiget i Den danske Toldetats Forening.

XIV.

PENSION.

A. Problemstillingen.

Ifølge normerings- og klassificeringslovens § 115 skal tjenestemænd i grænsebetjentgruppen afskediges med pension, når de er fyldt 65 år. Når afskedigelsen finder sted ved den pligtige afgangsalder, forhøjes den pågældendes pensionsalder med 2 år.

Reglen om pligtig afgangsalder ved det 65. år blev gennemført ved lov nr. 107 af 13. maj 1911 (jfr. kap. II. B. s. 12), idet det i bemærkningerne til lovforslaget anførtes, at afskedigelse ved det 65. år "dels er påkrævet under hensyn til den mere anstrangende tjeneste, som vil blive følgen af den foreslåede reduktion af korpset, dels vil skabe bedre avancementsmuligheder".

Reglen om forhøjelsen af pensionsalderen tilføjedes i 1958 under hensyn til den ved lønnings- og pensionsloven gennemførte forlængelse af den almindelige pensionaldersskala.

B. Organisationernes forslag.

Organisationerne foreslår, at de nævnte særregler opretholdes for det nuværende korpspersonale. Grænsekorpsforeningen mener ikke, at reglen om pligtig afgang ved det 65. år er i modstrid med ønsker hos den enkelte

om at fortsætte tjenesten efter denne alder. Foruden at henvise til reglen som en velerhvervet rettighed begrunder foreningen især ønsket om reglens opretholdelse med, at en stor del af tjenesten i korpset i almindelighed er for anstrengende for tjenestemænd over 65 år.

C. Udvalgets bemærkninger.

Udvalget finder, at de arbejdsmæssige forhold efter moderniseringen af korpsets arbejde i 1959 har fjernet den væsentligste forudsætning for den i 1911 indførte regel om obligatorisk afsked ved det 65. år. Efter inkorporeringen i toldvæsenet vil en bibeholdelse af en særregel for det hidtidige korpspersonale forekomme særlig uheldig.

Retligt set kan det nuværende personale ud fra forflyttelsessynspunkter ikke modsætte sig, at der som led i en generel nyordning sker ændring af den hidtidige pligtige afgangsalder. Det bemærkes herved, at der ved lønnings- og pensionsloven af 1958 blev gennemført en forhøjelse af den almindelige aldersgrænse fra det 65. til det 67. år for adgangen til at søge afsked med pension.

Udvalget er derfor af den opfattelse, at bestemmelserne i § 115 i afdeling 13 i normerings- og klassificeringsloven ikke bør gentages ved overførelsen af korpsets normativ til afdeling 14 c. Toldvæsenet.

Langt den største del af grænsebetjentpersonalet er under 50 år, kun 22 tjenestemænd er over denne alder, og ingen er over 56 år. Der er derfor ikke behov for en overgangsregel i lighed med lønnings- og pensionslovens § 71.

Det særlige spørgsmål om grænsebetjente, der har været interneret i tyske koncentrationslejre, har været rejst,. Der vil være anledning til, at der i det enkelte konkrete tilfælde tages særlig hensyn til sådanne tjenestemænd. Der er fortilfælde for at søge hjemmel på normeringslov til at yde tilskadekomstpension til toldgrænsekorpspersonale, når afskedigelsen finder sted på grund af følger efter ophold i tyske koncentrationslejre, og i denne praksis tilsigtes ingen ændring. Da tilskadekomstpensionen er karakteristisk derved, at den beregnes ud fra højeste pensionsalderssats, er der ikke i denne situation noget behov for at opretholde en særordning, der gør det muligt at forhøje pensionsancienniteten.

XV.

BUDGET.

I bilag 2 er aftrykt anmærkningerne til § 23. 2. 03. Toldgrænsekorpset, i finanslovforslaget for 1967-68.

Inkorporeringen af toldgrænsekorpset i toldvæsenet vil påvirke kontoen vedrørende lønninger og kontoen for vederlag, der udbetales i henhold til toldgrænsekorpsets kompensationsordning. På disse 2 konti må der i overførelsesåret påregnes at ville fremkomme en etableringsudgift på ca. 600. 000 kr. i forbindelse med inkorporeringen. Det skyldes dels den af udvalget i kap. XI, afsnit C, foreslåede forbedring af toldgrænsekorpsets normativ, dels at inkorporeringen gør det nødvendigt at erstatte den særlige kompensationsordning for toldgrænsekorpset med toldvæsenets kompensationsordning. De nævnte 2 konti må betragtes under ét, idet den anførte merudgift, der navnlig vil belaste sidstnævnte, i det væsentlige vil blive elimineret i løbet af de nærmeste år ved besparelser på lønningskontoen, idet der vil kunne opnås personalebesparelser, når de politimæssige opgaver bliver overdraget til politiet, og ved en almindelig rationalisering af grænsebevogtningen i forbindelse med indførelsen af merværdiafgiften.

På de øvrige konti - i alt ca. 1 mill. kr. - påregnes ikke merudgifter i anledning af inkorporeringen.

Sammenlægning af finanslovens § 23. 2. 03. Toldgrænsekorpset, og § 23. 2. 02. Toldvæsenet, vil kunne ske ved finanslov eller tillægsbevillingslov. Ved en generel tekstanmærkning til § 23 vil samtidig de toldgrænsekorpset tilhørende tjenesteboliger kunne overføres til toldvæsenet og knyttes til tilsvarende stillinger i toldvæsenet.

XVI.

RESUMÉ AF UDVALGETS FORSLAG.

Efter at denne betænkning i udkast har været forelagt toldgrænsekorpsets personaleorganisation, Grænsekorpsforeningen, og toldvæsenets 2 personaleorganisationer, Dansk Toldtjenestemands Forbund og Den danske Toldetats Forening, har disse erklæret sig enige i de i de foregående kapitler af udvalget fremdragne synspunkter.

Udvalgets synspunkter kan resumeres i nedenstående forslag.

Toldgrænsekorpset bør i forbindelse med den besluttede overførelse fra departementet for told- og forbrugsafgifter til direktoratet for toldvæsenet inkorporeres i toldvæsenet og ikke bevares som en selvstændig etat, jfr. kap. VII.

De af korpset hidtil varetagne opgaver overtages derefter af toldvæsenet; dog bør politimæssige opgaver, der kræver mandskab ud over det til selve grænsebevogtningen fornødne, og som i stedlig henseende ikke er knyttet til denne, overtages af politiet, når forholdene tillader det, jfr. kap. VIII.

Som følge af inkorporeringen nedlægges korpsets administration og henlægges til toldvæsenets stedlige organer. Patruljetjenesten bør dog forblive centralt ledet med stedlig kompetence på tværs af de nuværende 5 toldistrikter, Sønderborg, Gråsten, Kruså, Padborg og Tønder, og den

centrale ledelse af patruljetjenesten bør henlægges til Padborg toldkammer. Den af toldvæsenets rationaliseringsudvalg foreslåede ændring af toldvæsenets struktur, hvorefter et distriktstoldkammer i Padborg vil få til opgave at varetage alle forretninger i forbindelse med person- og varetrafikken over landegrænsen samt bevogtningen i hele det sønderjydske grænseområde, omfattende de nævnte 5 tolddistrikter, vil på udmærket måde kunne danne rammen om den fremtidige organisation efter toldgrænsekorpsets inkorporering i toldvæsenet, jfr. kap. IX.

Hverken henlæggelsen af korpsets opgaver til de nuværende grænsetoldkamre eller til et distriktstoldkammer i Padborg vil i sig selv medføre ændringer i personalets tjenesteplacering. Administrationen og radiostationen skal dog flyttes fra Gråsten til Padborg toldkammer, jfr. kap. X.

Det vil endvidere være en følge af inkorporeringen, at nyt personale til bestridelse af korpsets hidtidige opgaver antages som toldbetjent-aspiranter. Som et første skridt på vejen til en fuldstændig ligestilling mellem det nuværende korpspersonale og toldbetjentpersonalet bør korpspersonalets stillingsbetegnelser samtidig med inkorporeringen ændres til de for toldetaten i de tilsvarende lønningsklasser gældende. Forskellene mellem de to grupper med hensyn til avancements- og tjenestetidsforhold bør snarest udlignes, jfr. kap. XI.

Der bør etableres supplerende uddannelser for såvel det nuværende korpspersonale, der med tiden bør have en tilsvarende uddannelse som toldbetjentene, som for den del af toldbetj entpersonal et, der sættes til tjeneste i grænsebevogtningen, jfr. kap. XII.

Normerings- og klassificeringslovens afdeling 13. Toldgrænsekorpset, ophæves, og korpsets normativ indgår i lovens afdeling 14. c. Toldvæsenet, således at de særlige regler om udnævnelsesret og de særlige regler om afskedigelse ved det 65. år med forhøjelse af pensionsalderen med 2 år bortfalder; disse regler afløses af lønnings- og pensionslovens og normerings- og klassificeringslovens almindelige regler, jfr. kap. XIII. og XIV.

Udvalget er enigt med organisationerne i, at der til behandling af alle relevante spørgsmål, som i øvrigt måtte opstå i anledning af korpsets inkorporering i toldvæsenet - herunder tilrettelæggelsen af den fornødne supplerende uddannelse og andre spørgsmål af tjenstlig art - nedsættes et overgangsudvalg med repræsentanter for direktoratet for toldvæsenet og de implicerede personalekategorier.

Med afgivelsen af denne betænkning betragter udvalget sit arbejde som afsluttet.

København, den 15. juni 1967.

Heinr. Christensen (formand)	K. Elkrog	K. Jespersen
Jørgen Nielsen	O. G. E. Nielsen	B. Skrydstrup

/ J. Ekhauge.

BILAG 1.

GRÆNSEKORPSFORENINGEN
DANSK TOLDTJENESTEMANDS FORBUND Den 28. maj 1966.

Til

udvalget af 26. november 1965 vedrørende
toldgrænsekorpsets fremtidige status m.v.

Ved skrivelse af 8. september 1965 har finansministeren resolveret, at toldgrænsekorpset vil blive overflyttet fra departementet for told- og forbrugsafgifter til direktoratet for toldvæsenet, og at der ville blive nedsat et udvalg til behandling af de i denne anledning opstående spørgsmål af tjenstlig, økonomisk og anden art.

I overensstemmelse hermed har finansministeren under 26. november 1965 nedsat omhandlede udvalg bestående af repræsentanter for økonomiministeriet - justitsministeriet - finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter - direktoratet for toldvæsenet samt toldgrænsekorpset.

Med henvisning til førstnævnte skrivelse, hvori er tilkendegivet, at toldgrænsekorpsets og toldetatens personaleorganisationer senere vil blive inddraget i overvejelserne om toldgrasnsekorpsets fremtidige status og organisations- og arbejdsforhold, har der mellem vedkommende forhandlingsberettigede organisationer - Grænsekorpsforeningen og Dansk Toldtjenestemands Forbund - været ført forhandlinger med henblik på om muligt at kunne fremsætte forslag til en løsning af de med toldgrænsekorpsets overflytning forbundne problemer af forskellig art.

Under hensyn til den omskiftelighed, som gennem en længere årrække har præget toldgrænsekorpsets strukturelle forhold, og som har afstedkommet en vis utryghedsfølelse blandt korpsets personale, er det for organisationernes særdeles magtpåliggende, at der søges tilvejebragt en ordning, som

må påregnes at kunne stabilisere forholdene også på længere sigt.

Ud fra denne forudsætning samt under hensyntagen til den udvikling, som gennem årene har fundet sted for så vidt angår toldgrænsekorpsets tjenesteforretninger, hvorefter disse for langt den overvejende del kan sidestilles med de opgaver, der i kontrol- og bevogtningsmæssig henseende varetages af toldvæsenet i den øvrige del af landet, er det organisationernes opfattelse, at toldgrænsekorpset samtidig med overflytningen til direktoratet for toldvæsenet bør inkorporeres i toldetaten.

Man skal derhos tillade sig at foreslå, at en nyordning af toldgrænsekorpsets status søges gennemført snarest muligt efter de i medfølgende forslag skitserede retningslinier.

Med bemærkning om, at genpart af nærværende henvendelse samtidig er tilstillet departementet for told- og forbrugsafgifter samt direktoratet for toldvæsenet, skal man sluttelig anmode om, at der må blive givet organisationerne lejlighed til mundtligt over for udvalget at uddybe vore synspunkter nærmere.

P. o. v.

For Grænsekorpsforeningen

E.Rønnow

For Dansk Toldtjenestemands Forbund

N. A. Høst Olsen

BILAG 1.
(fortsat).

Forslag

til nyordning af toldgrænsekorpsets tjenstlige og organisationsmæssige forhold i forbindelse med korpsets overflytning til tolddirektoratet.

1. Toldgrænsekorpset søges snarest muligt henført under direktoratet for toldvæsenet. Fra tidspunktet for overflytningen ophæves korpset som selvstændig, administrativ institution, medens personalet inkorporeres i toldetaten med de respektive for toldbetjentpersonalet i 3., 7., 10., 12. og 15. lønninssklasse gældende stillingsbetegnelser.

2. Samtidig med toldgrænsekorpsets overflytning ophører den hidtidige, specielle personalerekruttering til korpset, idet den fremtidige rekruttering til den pågældende toldtjeneste - herunder også den specielle bevogtningstjeneste ved landegrænsen, som i dag varetages af toldgrænsekorpset- må finde sted efter de almindelige regler for antagelse af toldbetjent-aspiranter. Med henblik i øvrigt på varetagelsen af den nævnte ved landegrænsen m. v. forefaldende, særlige bevogtningstjeneste søges uddannelsen for aspiranterne suppleret i fornødent omfang.

3. For så vidt angår de nuværende ansatte i henholdsvis toldvæsenet og toldgrænsekorpset bør der som følge af korpsets henførelse under toldirektoratet ikke ske ændringer i tjenesteplaceringen. - Det hidtidige grænsekorpspersonale bør således principielt forblive i dets nuværende tjenesteområde, idet det dog tilstræbes snarest at pålægge det yderligere toldtjeneste i det omfang, som toldvæsenets funktionærklasser normalt udfører, og som nyordningen måtte give muligheder for. Der må derfor etableres en passende, supplerende, toldfaglig uddannelse for dette personale. Der må desuden søges udveje for, at de mere politiprægede opgaver (anholdelsesmyndigheden over for grænseoverløbere samt paskontrollen ved visse

grænseovergangssteder m. m.), fortsat kan varetages af det hidtidige toldgrænsekorpspersonale, d. v. s. at disse tjenesteopgaver må overføres til toldvæsenet samtidig med toldgrænsekorpsets inkorporering i toldetaten.

4. Med det formål at skabe en rolig og gnidningsløs "overgangsordning" må det sikres, at de hidtidige avancementsmuligheder ikke forringes for de nuværende ansatte af begge personalekategorier. Der bør således fastsættes nærmere regler, som kan forhindre gensidig "infiltration" i forbindelse med udnævnelser i ledige stillinger. Af samme årsag vil det være af afgørende betydning, at der i forbindelse med toldgrænsekorpsets overflytning til tolddirektoratet skabes balance i forholdet mellem de pågældende to personalekategoriers normering. Det vil derfor være nødvendigt at forøge antallet af oprykningsstillinger for det hidtidige toldgrænsekorpspersonale med i alt 22 - fortrinsvis i 7. lønningsklasse.

5. De i henhold til § 115 i normerings- og klassificeringsloven fastsatte regler om afsked med pension opretholdes uændrede for det hidtidige toldgrænsekorpspersonale efter inkorporeringen i toldetaten.

6. Til behandling af alle relevante spørgsmål, som i øvrigt måtte opstå i anledning af korpsets overflytning til tolddirektoratet - herunder tilrettelæggelsen af den fornødne, supplerende uddannelse og andre spørgsmål af tjenstlig art - nedsættes et udvalg med repræsentanter for tolddirektoratet og de implicerede personalekategorier.

7. Samtidig med toldgrænsekorpsets overflytning til direktoratet for toldvæsenet optages korpsets personale i Dansk Toldtjenestemands Forbund efter nærmere forhandling mellem Grænsekorpsforeningen og forbundet, idet forhandlingsretten for toldtjenestemændene i de pågældende lønningsklasser er tildelt Dansk Toldtjenestemands Forbund, jfr. lønningslovens § 21.

Anmærkninger til forslag til finanslov for finansåret 1967-68.

2.03. Toldgrænsekorpset.

Toldgrænsekorpsets hovedopgave er at bevogte landtoldgrænsen samt at kontrollere skibsfarten på kyststrækninger af Als og den under Danmark hørende del af Flensborg fjord. Endvidere er der pålagt korpset forskellige told- og politimæssige opgaver.

	R	B	F
Driftsudgifter	**8.110.640**	**8.138.300**	**8.957.800**
01. Lønninger til tjenestemænd	5.776.987	5.820.000	6.641.000
02. Lønninger til ikke-tjenestemænd	272.371	73.000	101.000
03. Vederlag én gang for alle	800	1.000	1.000
05. Honorarer	7.535	7.400	8.300
06. Diverse vederlag	1.080.246	1.067.700	1.203.800
11. Tjenesterejser og befordring	128.342	142.000	147.000
13. Særlige ydelser i øvrigt	179.442	268.500	105.500
14. Uddannelse af personale	79.361	90.000	90.000
15. Velfærdsforanstaltninger	786	—	—
21. Kontorholdsudgifter	67.074	75.000	79.000
22. Trykningsudgifter	—	1.000	1.000
24. Diverse tjenesteydelser	467	500	500
31. Vedligeholdelse af bygninger	182.893	290.000	260.000
32. Vedligeholdelse af bygninger, ekstraordinært	36.603	—	—
33. Driftsudgifter for ejendomme og lokaler	51.113	50.000	52.000
34. Skatter og afgifter	21.444	18.000	31.500
35. Husleje	20.584	19.000	19.000
36. Indvendig vedligeholdelse af lejede bygninger	—	200	200
53. Køb af automobiler, inventar m. v.	74.592	75.000	77.000
55. Drift og vedligeholdelse af materiel	130.000	140.000	140.000
Indtægter	*363.878*	*394.900*	*413.600*
91. Fradrag for tjenestebolig	65.237	67.500	97.500
92. Lejeindtægt	153.807	166.000	170.000
93. Forskellige indtægter og refusioner	144.834	161.400	146.100

ad driftsudgifter.

	1.	2.	3.	4.	5.
I alt	**265**	**290**	**266**	**269**	**6.742.000**
a. Statstjenestemænd	**263**	**290**	**259**	**266**	**6.641.000**
Toldgrænsedirektør (27)	1	1	1	1	65.300
Toldgrænseinspektør (23)	1	1	1	1	40.700
Toldgrænseinspektør (22)	1	1	1	1	46.400
Regnskabsfører (18)	1	1	1	1	39.000
Korpsvagtmester (15)	5	5	5	5	165.400
Overvagtmester (12)	16	17	17	17	477.000
Vagtmester (10)	21	22	22	22	583.300
Vagtmester (7)	47	49	49	49	1.247.700
Grænseoverbetjent og grænsebetjent (3)	170	193	162	169	3.920.700
ATP-bidrag					45.900
Bestillingstillæg					4.700
Repræsentationstillæg					1.800
Funktionshonorar					100
Jubilæumsgratiale					3.000

	1.	2.	3.	4.	5.
c. Andet personale	**2**	—	**7**	**3**	**101.000**
Grænsebetjent-aspiranter	2	—	7	3	62.100
Rengøringspersonale	5.500 t			5.500 t	35.600
ATP-bidrag					700
Feriegodtgørelse					2.500
Sygelønsbidrag					100

05. Honorarer.

a.	b.	c.	d.	e.
		2.130	**2.130**	
Formand for toldgrænsekorpsets eksamenskommission og leder af fagkursus.	Kontorchef	330	330	
Medlem af toldgrænsekorpsets eksamenskommission	Toldgrænsedirektør og vagtmester	420	420	
Inspektør ved fagkursus	Kontorchef	270	270	
Pasning af centralvarmeanlæg, gadefejning m. v.	Overvagtmester og grænseoverbetjent	1.110	1.100	

06. Diverse vederlag. Af kontoen udbetales vederlag i henhold til toldgrænsekorpsets kompensationsordning. Vederlagene reguleres som finanslovshonorarerne.

	R	B	F
11. Tjenesterejser og befordring	**128.342**	**142.000**	**147.000**
1. Time- og dagpenge samt befordringsudgifter	46.738	62.000	60.000
2. Fast befordringsgodtgørelse	31.500	32.000	32.000
3. Patruljegodtgørelse	50.104	48.000	55.000
	R	B	F
13. Særlige ydelser i øvrigt.	**179.442**	**268.500**	**105.500**
1. Uniformering	157.728	244.000	80.000
2. Flyttegodtgørelse	7.127	8.000	8.000
3. Telefongodtgørelse (boligtelefoner)	9.056	10.500	11.500
4. Andet	5.531	6.000	6.000

ad 1. Det foreslåede beløb er beregnet under hensyn til de gældende regler for uniformslevering.

	R	B	F
21. Kontorholdsudgifter.	**67.074**	**75.000**	**79.000**
1. Kontorfornødenheder	9.830	10.000	11.000
2. Telefonudgifter	26.507	33.000	36.000
3. Andet	30.737	32.000	32.000

ad tilskud.

60. Beløbet foreslås anvendt til grænsekorpsets hundeførerforening og idrætsforeninger.

ad indtægter.

91. Fradrag for tjenestebolig. Indtægtsstigningen skyldes forhøjelsen af tjenesteboligbidraget.

	R	B	F
92. Lejeindtægt.	*153.807*	*166.000*	*170.000*
1. Indtægt af lejeboliger	21.370	20.500	38.000
2. Skibs- og passagerafgifter ved Kollund anlægsmole	132.437	145.500	132.000

ad 2. Anlægsmolen ejes af toldgrænsekorpset. Havne- og brotaksten, der er approberet af ministeriet for offentlige arbejder, er gældende for perioden 1. juli 1964 til 31. marts 1967. Man har regnet med uændrede satser efter 1. april 1967.

	E	B	F
93. Forskellige indtægter og refusioner.	*144.834*	*161.400*	*146.100*
1. Fradrag for naturalydelser	1.422	1.400	1.100
2. Salg af inventar og materiel m. v.	23.755	25.000	25.000
3. Betaling for udførelse af toldforretninger uden for ekspeditionstiden	119.657	135.000	120.000

ad 3. Betalingen opkræves med hjemmel i toldlovens § 9, stk. 2, og er fastsat i en fra den 15. oktober 1966 gældende takst. Grundsatserne i taksten reguleres som finanslovshonorarerne. Taksten og ændringer heri fastsættes af finansministeriet.

BILAG 3.

OVERSIGT.

Personalefordeling ved toldgrænsekorpset.

Tjenesteområde og -sted	Iflg. bet. af 1958	Fordeling pr. 1.4. 67	Anmærkning
Overgangs stederne	109 mand	141 mand	
Skomagerhus	4	4	
Kruså	44	53	
Oksevejen	12	23	
Padborg bane	3	1	
Frøslev-EUund kirkevej	4	0	Tilses af automobil- og hundepatruljen
Sofiedal	4	3	Kun åben fra kl.8-22
Bøgelhus	4	3	Kun åben fra kl. 8-22
Pebersmark	4	9	
Bejers kro	4	4	Kun åben fra kl. 8-22
Sæd	8	15	
Tønder bane	2	3	
Møllehus	4	9	
Rudbøl	8	10	
Siltoft	4	4	
Vagtstationerne	44 mand	15 mand	
Kruså mølle	8	5	
Frøslev-Ellund kirkevej	8	6	Hundepatrulje oprettet i 1961
Sofiedal	4	0	Udgået
Pebersmark	8	0	Udgået
Ubjerg	12	0	Udgået og erstattet med Sæd
Møllehus	4	0	Udgået og erstattet med Sæd
Sæd	0	4	
Automobilpatruljerne ved landegrænsen	28 mand	35 mand	
Kollund	8	6	
Rens	8	9	
Sæd eller Tønder	8	9	Placeret i Ubjerg
Bøgelhus	0	7	Oprettet 1. 8. 1963.
Radiostationen i Gråsten	4	4	

Tjenesteområde og -sted	Iflg. bet. af 1958	Fordeling pr. 1.4.67.	Anmærkning
Havne- og anløbsbroer	29 mand	33 mand	
Mommark	2	1	
Høruphav	2	1	
Sønderborg	7	5	
Egernsund	3	4	
Gråsten	3	5	
Sønderhav	4	4	
Kollund	4	11	
Højer Sluse	4	2	
Kyststrækninger og anmeldelsesposter	9 mand	7 mand	
Kegnæs	1	1	
Sønderskov	1	0	
Sottrupskov	1	1	
Kobbelskov	1	1	
Skeldevig	1	1	
Brunsnæs	2	1	
Sandager	2	2	
Automobilpatruljen i Sønderborg	10 mand	14 mand	Antallet af biler blev den 1.7. 1963 forøget med 1 til 2
Bådene	8 mand	11 mand	
P/B "Valdemar" i Sønderborg)		6	
P/B "Mågen" i Egernsund)		5	
Administrationskontoret	4 mand	5 mand	
I alt	241 mand	261 mand	

Toldkort over det sønderjydske grænseområde.

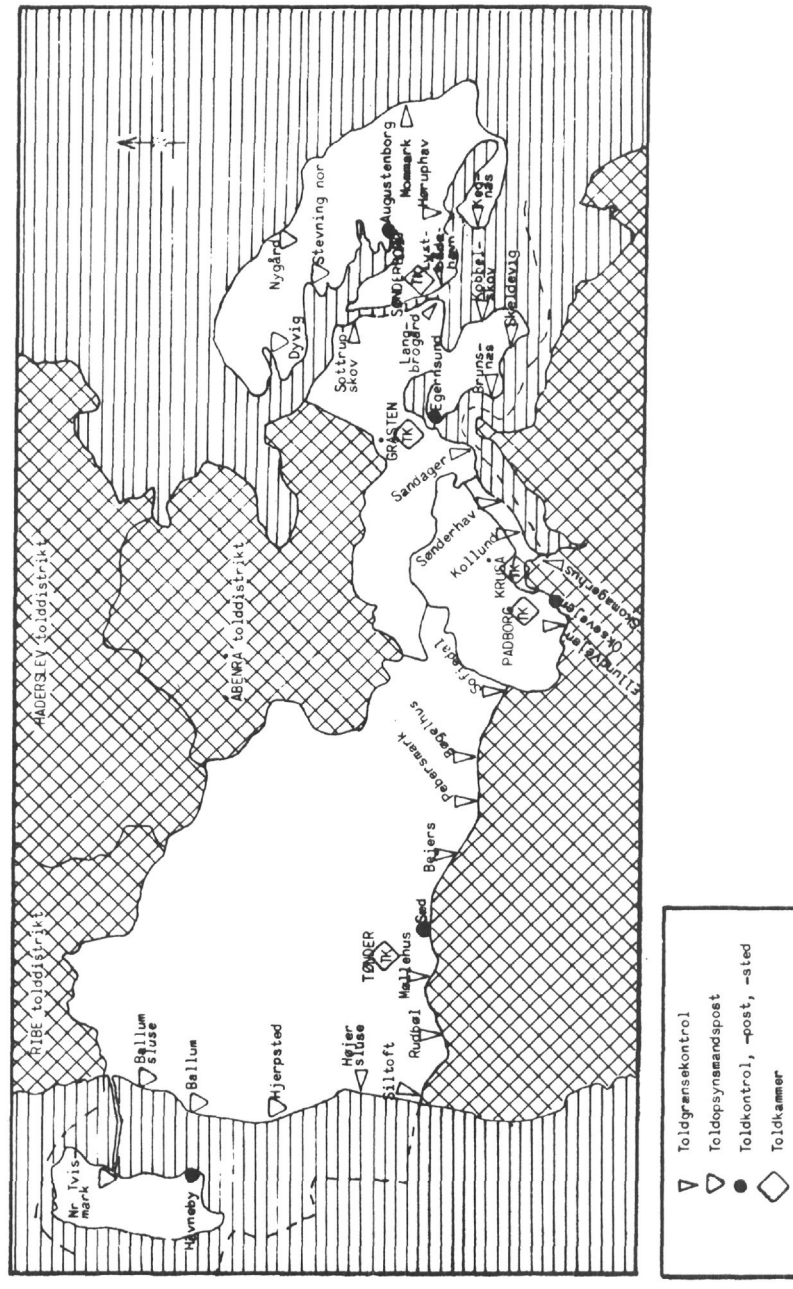

BILAG 5.

STATISTIK.

Person- og automobiltrafik ved forskellige grænseovergangssteder.

Overgangssted	Automobiler		Personer	
	1958	1966	1958	1966
Kollund mole x)	-	-	967.467	3.172.962
Kruså	1.078.000	2.732.245	7.814.000	14.357.651
Oksevejen	160.231	894.857	2.089.033	3.883.116
Pebersmark	23.579	236.842	279.712	952.610
Sæd	216.212	745.935	1.034.075	3.377.307
Møllehus	34.912	320.372	150.510	1.271.167
Rudbøl	16.659	163.094	341.396	647.521

x) Trafikken har først udviklet sig fra maj 1958.
I 1957 var antallet af passagerer 101. 052

Stillingernes fordeling på årgange i grænsebetjentgruppen marts 1967.

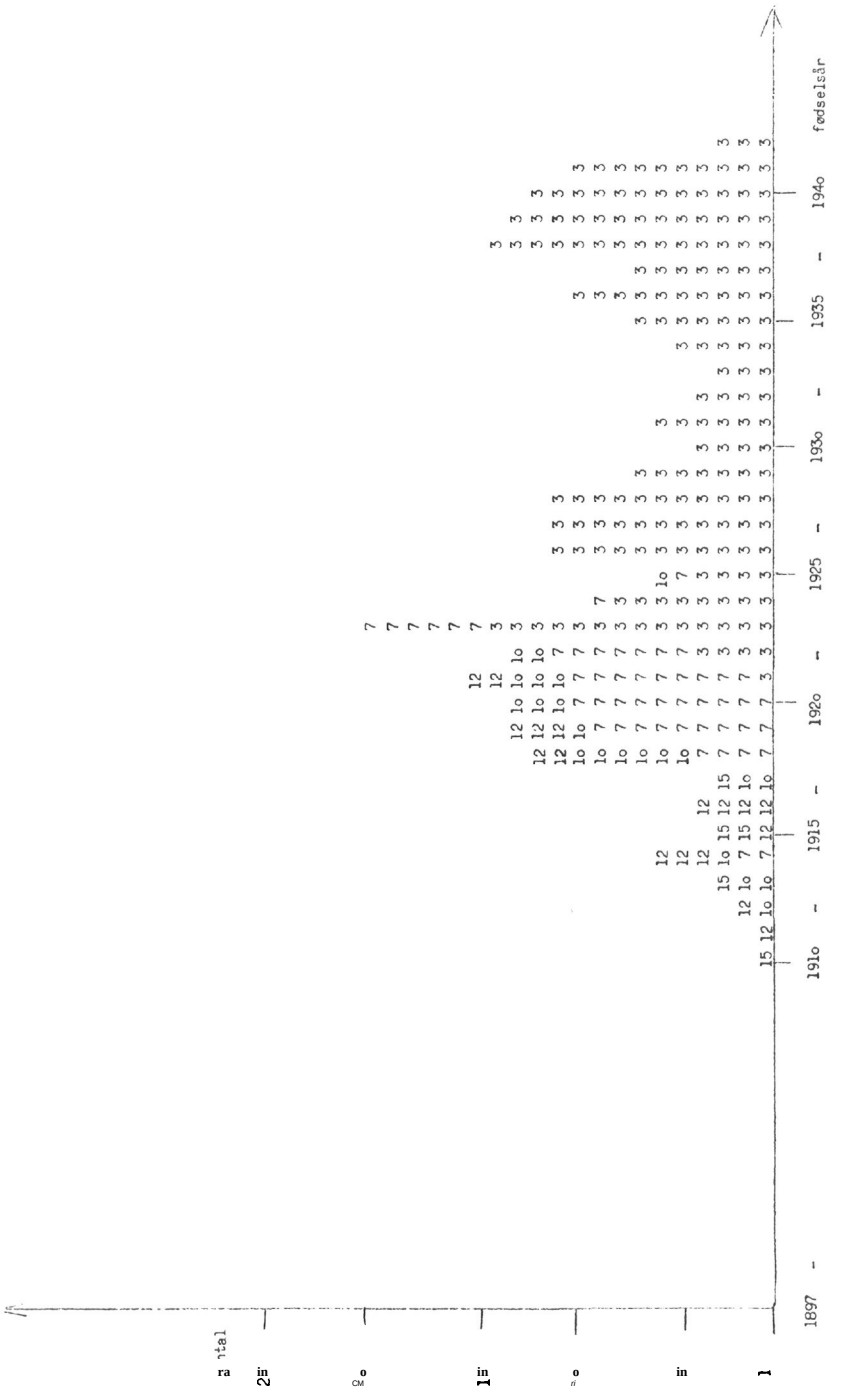

Stillingernes fordeling på årgange i toldbetjentgruppen marts 1967.

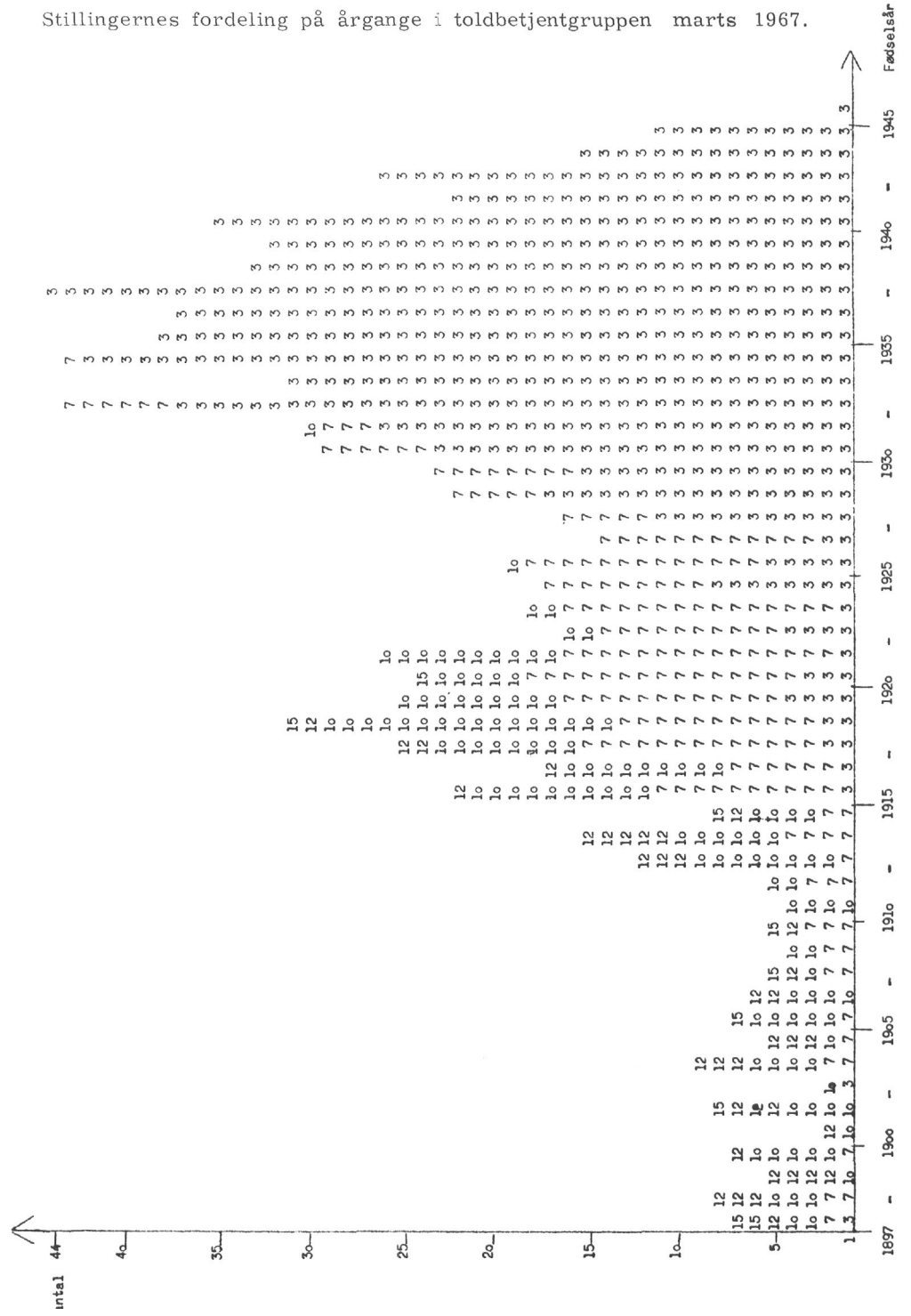

Diagram over avancementsvilkårene i 3. lønningsklasse marts 1967.

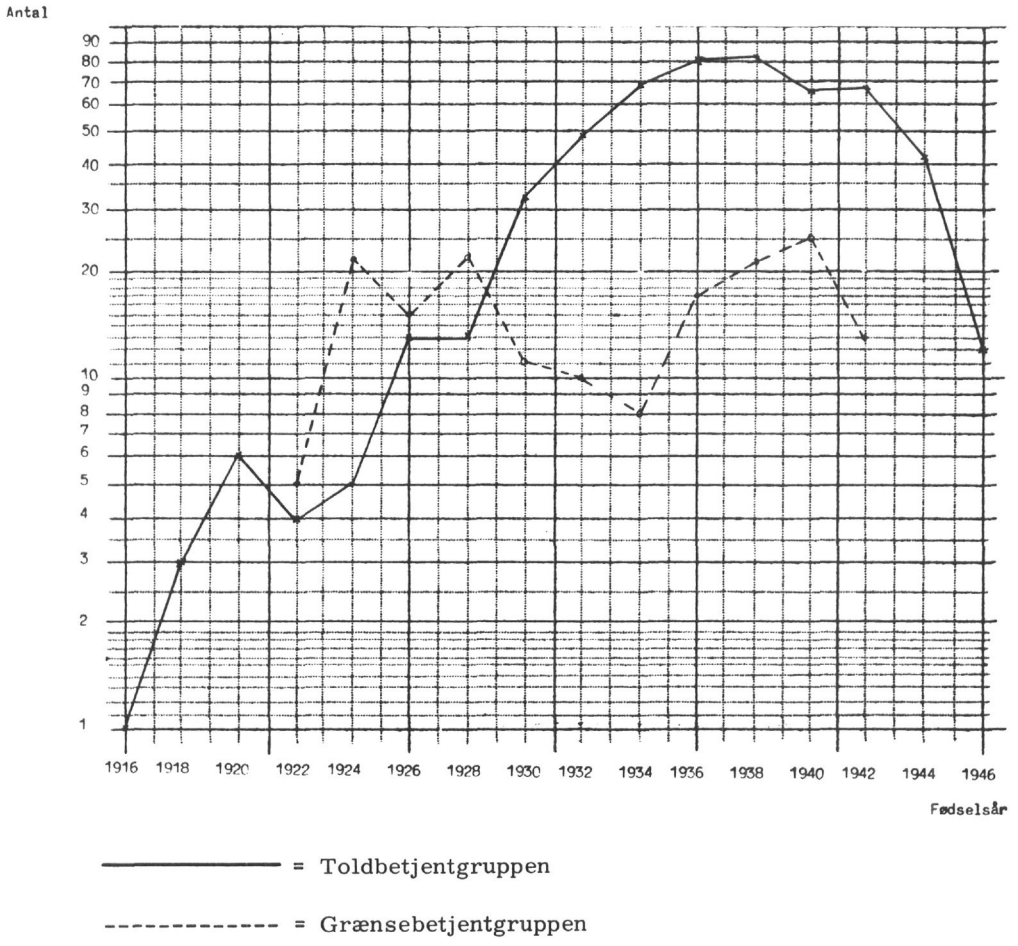

Diagram over avancementsvilkårene i 7. lønningsklasse marts 1967.

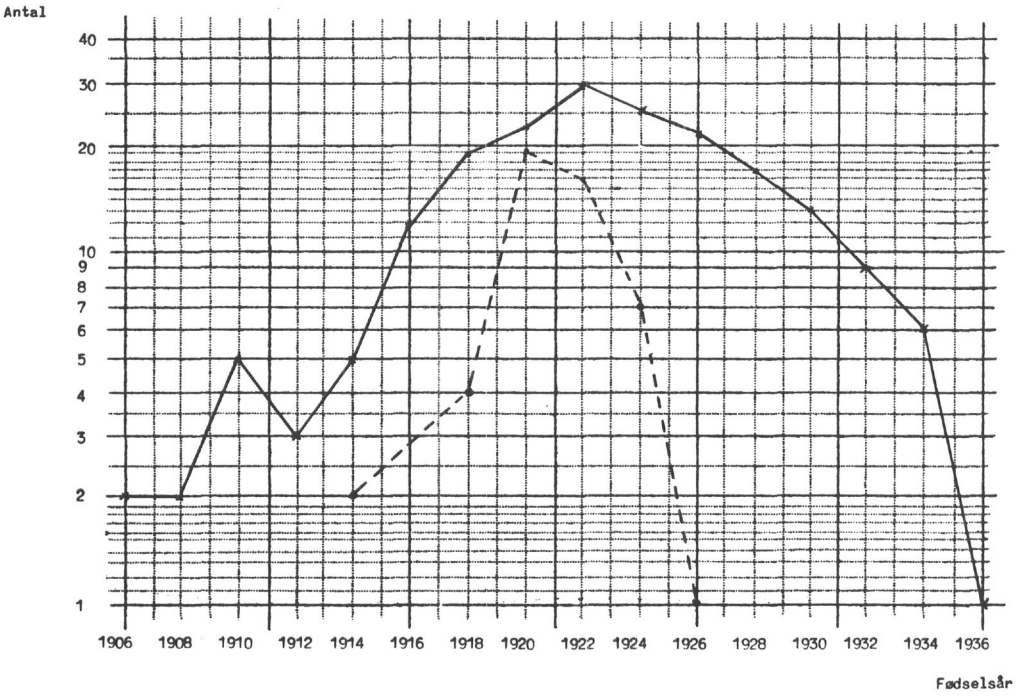

——————— = Toldbetjentgruppen

- - - - - - - - - - - - - = Grænsebetjentgruppen

Diagram over avancements vilkårene i 10. -15. lønningsklasse marts 1967.

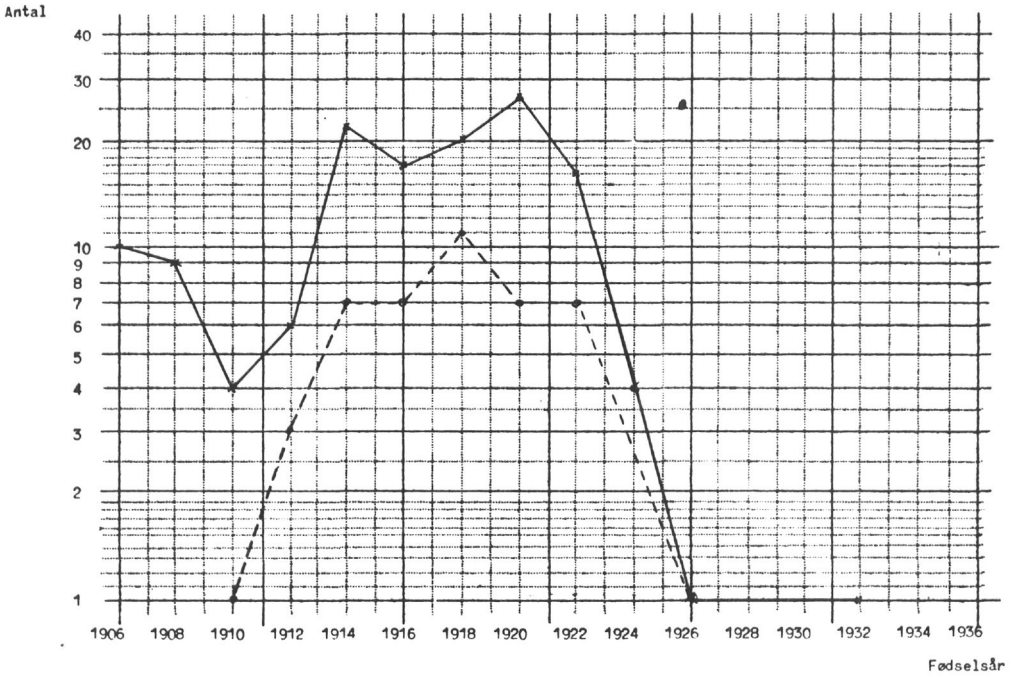

———————— = Toldbetjentgruppen

---------- = Grænsebetjentgruppen